

2

സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തനം - ഭിത്തിയ രീതികൾ

പ്രധാന പഠനനേട്ടങ്ങൾ

ഈ അധ്യായം പഠിച്ചതിനുശേഷം പഠിതാവ്:

- സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ എന്ന ആശയം, തത്വങ്ങൾ, ഘടകങ്ങൾ മുതലായവ വിവരിക്കുന്നു.
- ബഹുജന സാമൂഹിക പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിൽ സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ മുന്നേറ്റങ്ങളുടെ പ്രാധാന്യം വിലയിരുത്തുന്നു.
- സാമൂഹ്യ ക്ഷേമ നിർവഹണം- ആശയവും പ്രക്രിയയും വിശദീകരിക്കുന്നു.
- ഒരു സംഘടനയുടെ ഘടനാവിന്യാസം (Organogram) വിശകലനം ചെയ്യുന്നു.
- സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തന ഗവേഷണം- സ്വഭാവവും തരങ്ങളും വിവരിക്കുന്നു.
- ഗവേഷണ പ്രക്രിയയുടെ വിവിധ ഘട്ടങ്ങൾ തിരിച്ചറിയുന്നു.
- സോഷ്യൽ ആക്ഷന്റെ തന്ത്രങ്ങൾ തരം തിരിക്കുന്നു.
- കേരളത്തിലെ സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ സംഘടനകളുടെ പട്ടിക തയ്യാറാക്കുന്നു.

ഉള്ളടക്കം

2.1 സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ

സോഷ്യൽ ആക്ഷന്റെ സവിശേഷതകൾ
ഉദ്ദേശങ്ങൾ
സോഷ്യൽ ആക്ഷന്റെ തന്ത്രങ്ങൾ
സോഷ്യൽ ആക്ഷന്റെ പ്രക്രിയ
സാമൂഹിക നയരൂപീകരണം
സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ സംഘടനകൾ

2.2 സാമൂഹ്യ ക്ഷേമ ഭരണനിർവഹണം

സാമൂഹ്യ ക്ഷേമ ഭരണനിർവഹണ പ്രക്രിയയും
ദൗത്യങ്ങളും
സംഘടന ഘടനാവിന്യാസം
(ഓർഗാനോഗ്രാം)
കാര്യാലയ നിർവഹണം

2.3 സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തന ഗവേഷണം

സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തന ഗവേഷണത്തിന്റെ
സ്വഭാവം
വിവിധതരം ഗവേഷണങ്ങൾ
ഗവേഷണ പ്രക്രിയ

മുൻ അധ്യായത്തിൽ നമ്മൾ സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തനത്തിന്റെ പ്രാഥമിക രീതികളെക്കുറിച്ച് (Primary methods) പഠിച്ചുവല്ലോ. അവ വ്യക്തികളെയും സംഘങ്ങളെയും സമൂഹത്തെയും അവരുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുവാൻ നേരിട്ട് സഹായിക്കുന്നു. സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തനത്തിന്റെ മറ്റു രീതികൾ ഏതൊക്കെയാണെന്ന് പറയാമോ?

• .....

സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ, സാമൂഹ്യ ക്ഷേമ ഭരണനിർവഹണം, സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തന ഗവേഷണം എന്നിവയാണ് സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തനത്തിന്റെ ദ്വിതീയ രീതികൾ (Secondary Methods). ഈ ദ്വിതീയ രീതികളിൽ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്ന വിജ്ഞാന മണ്ഡലം, ശേഷികൾ, സങ്കേതങ്ങൾ എന്നിവ പ്രാഥമിക രീതികളിൽ നിന്നും വ്യത്യസ്തമാണ്.

ദ്വിതീയ രീതികൾ പ്രാഥമിക രീതികളിൽ നിന്നും എങ്ങനെയാക്കെ വ്യത്യസ്തമായിരിക്കുന്നു?

• .....

പ്രാഥമിക രീതിയിൽ സേവനസമീകർത്താവും സാമൂഹിക പ്രവർത്തകനും തമ്മിൽ നേരിട്ടുള്ള ബന്ധമാണുള്ളത്. എന്നാൽ ദ്വിതീയ രീതികളിൽ ഇങ്ങനെയുള്ള നേരിട്ടുള്ള ബന്ധം അത്യന്താപേക്ഷിതമല്ല.

ആനുകാലിക സാമൂഹിക പ്രവർത്തനത്തെക്കുറിച്ചുള്ള രചനകളിൽ ഡി.എച്ച്. ഹെപ്വർത്തിനെപ്പോലുള്ള എഴുത്തുകാർ ദ്വിതീയ രീതികളെ പ്രാഥമിക രീതികളിൽ നിന്നും വ്യത്യസ്തമായല്ല പരിഗണിച്ചിരിക്കുന്നത്, മറിച്ച് പ്രാഥമിക രീതികളെ സഹായിക്കുന്നവയായിട്ടാണ്. അതുകൊണ്ടുതന്നെ പ്രാഥമിക രീതികൾ നേരിട്ടുള്ള പ്രയോഗരീതികൾ എന്നും വിവക്ഷിക്കപ്പെടുന്നു.

2.1. സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ (Social Action)

നിങ്ങൾക്ക് പ്ലാച്ചിമട സംഭവത്തെക്കുറിച്ച് ധാരണയുണ്ടാകുമല്ലോ? ആ ഗ്രാമത്തിൽ പ്രവർത്തിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന കൊക്കുകോള കമ്പനി അവിടുത്തെ ഭൂഗർഭജലം വ്യാപകമായി ചൂഷണം ചെയ്തുവന്നിരുന്നു. ജനങ്ങൾ കുടിവെള്ളത്തിനായി വളരെയധികം കഷ്ടപ്പെട്ടു. കമ്പനിയുടെ ഉപോൽപ്പന്നമായ ഖര-ദ്രാവക മാലിന്യങ്ങൾ (Sludge), വ്യവസായ മാലിന്യങ്ങൾ എന്നിവ അവിടുത്തെ വെള്ളവും മണ്ണും മലിനമാക്കി. ഗ്രാമീണർ ഈ പ്രശ്നത്തിനെതിരെ പ്രക്ഷോഭം നടത്തുകയുണ്ടായി.

ഈ പ്രശ്നം പരിഹരിക്കുന്നതിന് അവർ എന്തെല്ലാം മാർഗങ്ങളാണ് ഉപയോഗിച്ചത്?

• .....

- ബോധവൽക്കരണം
- പ്രചരണം
- ബഹുജന പ്രതിഷേധം (Mass Protest)
- നിവേദനം നൽകൽ
- സത്യാഗ്രഹം
- സമരം മുതലായവ.

ബഹുജന സാമൂഹിക പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിന് സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തകർ ഇത്തരം പ്രക്ഷോഭ രീതികൾ വളരെ ശാസ്ത്രീയമായി പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്നു. ഈ രീതിയാണ് സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ എന്നറിയപ്പെടുന്നത്.

സമൂഹത്തിന്റെ ഘടനയിൽ ഗുണാത്മകമായ മാറ്റങ്ങൾ വരുത്തേണ്ടിവരുമ്പോഴോ, തെറ്റായ മാറ്റങ്ങളെ തടയേണ്ടി വരുമ്പോഴോ സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തകർ ഈ രീതി അവലംബിക്കുന്നു. അങ്ങനെ എങ്കിൽ നിങ്ങൾക്ക് സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ എന്താണെന്ന് നിർവചിക്കാമോ?

തൊഴിൽപരമായ സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തനത്തിന്റെ ഒരു ദ്വിതീയ രീതിയാണ് സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ. സാമൂഹിക സാമ്പത്തിക സ്ഥാപനങ്ങളിൽ മാറ്റമോ മെച്ചപ്പെടുത്തലോ വരുത്തുന്നതിനുള്ള സംഘടിത ശ്രമമാണിത്. ചില സാമൂഹിക പ്രശ്നങ്ങളായ സ്ത്രീധനം, പ്രകൃതി വിഭവങ്ങളുടെ നശീകരണം, മദ്യപാനം, തൊഴിലാളി ചൂഷണം, മനുഷ്യാവകാശ ധ്വംസനങ്ങൾ എന്നിവ സോഷ്യൽ ആക്ഷനിലൂടെ ഫലപ്രദമായി പരിഹരിക്കുവാൻ സാധിക്കും.

“പ്രചരണത്തിലൂടെയും നിയമനിർമ്മാണത്തിലൂടെയുമുള്ള ബഹുജന അഭിവ്യക്തിയാണ് (Mass belterment)” സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ എന്ന് മേരി റിച്ചർമണ്ട് നിർവചിച്ചിരിക്കുന്നു. എച്ച്.എൽ. വിറ്റ്മറുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ “സാമൂഹികമായി ആശാസ്യമായി കരുതപ്പെടുന്ന ലക്ഷ്യങ്ങൾ നേടുന്നതിനു വേണ്ടി സംഘടിതവും നിയമാനുസൃതവുമായ പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെ പൊതുജനാഭിപ്രായം സ്വരൂപിച്ചും നിയമനിർമ്മാണം നടത്തിയും പൊതുഭരണത്തെ മാറ്റുന്നതുമായ പ്രവർത്തനങ്ങളാണ്” സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ എന്നു പറയുന്നത്. ചുരുക്കത്തിൽ സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ ബഹുജനപ്രശ്നങ്ങളെ കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ ഉപയോഗിക്കുന്ന രീതിയാണ്.

സോഷ്യൽ ആക്ഷന്റെ സവിശേഷതകൾ (Characteristics of Social Action)

സോഷ്യൽ ആക്ഷന്റെ നിർവചനത്തിൽ നിന്നും ഇതിന്റെ സവിശേഷതകൾ നിങ്ങൾക്ക് കണ്ടെത്താനാകുമോ?

- സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തനത്തിന്റെ ഒരു ദ്വിതീയ രീതിയാണ്.
- ഇത് സാമൂഹിക പരിസ്ഥിതിയെ മാറ്റിയെടുക്കാൻ പരിശ്രമിക്കുന്നു.
- ഇത് വ്യക്തികളുടെയും സമൂഹത്തിന്റെയും രീതികളിലും മനോഭാവത്തിലും മാറ്റം കൊണ്ടുവരുന്നു.

- ഇത് നിയമാനുസൃതവും ജനാധിപത്യപരവുമാണ്.
- ഇത് സാമൂഹിക നയങ്ങളും സാമൂഹിക നിയമനിർമ്മാണവും മെച്ചപ്പെടുത്തുവാൻ പരിശ്രമിക്കുന്നു.
- ഇത് സാമൂഹിക സ്ഥാപനങ്ങളെ പുനർസംഘടിപ്പിക്കുന്നതിൽ ലക്ഷ്യമിടുന്നു.
- സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ സംഘർഷാത്മകമാണെങ്കിലും അക്രമരഹിതമാണ്.

ഉദ്ദേശ്യങ്ങൾ (Objectives)

എല്ലാ പൗരന്മാരുടേയും സമ്പുഷ്ടവും സമ്പൂർണ്ണവുമായ ജീവിതം സാധ്യമാക്കുന്ന തരത്തിൽ സാമൂഹിക സാംസ്കാരിക പരിസ്ഥിതിയെ രൂപപ്പെടുത്തുകയും വികസിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുകയാണ് സോഷ്യൽ ആക്ഷന്റെ പൊതുവായ ഉദ്ദേശ്യം. സോഷ്യൽ ആക്ഷന്റെ സവിശേഷമായ ഉദ്ദേശ്യങ്ങൾ താഴെ പറയുന്നവയാണ്.

- ബഹുജന സാമൂഹിക പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുക.
- ജനങ്ങളുടെ ജീവിതഗുണനിലവാരം മെച്ചപ്പെടുത്തുക.
- സാമൂഹിക സ്ഥാപനങ്ങൾ, നയങ്ങൾ, നിയമനിർമ്മാണം, ഭരണനിർവഹണ രീതികൾ എന്നിവയെ സ്വാധീനിക്കുകയും മെച്ചപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുക.
- അധികാരവും വിഭവങ്ങളും നീതിപൂർവ്വമായ രീതിയിൽ പുനർവിന്യസിക്കുക.
- തീരുമാനമെടുക്കൽ പ്രക്രിയയെ സ്വാധീനിക്കുക.
- ജനങ്ങളുടെ മനോഭാവം, മൂല്യബോധം, പെരുമാറ്റം എന്നിവയെ സ്വാധീനിക്കുക.

സോഷ്യൽ ആക്ഷന്റെ തത്വങ്ങൾ (Principles of Social Action)

ഏതൊരു സംരംഭത്തിന്റെയും വിജയം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിന് ശീലിക്കേണ്ട പൊതു മാർഗനിർദ്ദേശങ്ങളോ സുവ്യക്തമായ ഉത്തരവുകളോ ആണ് തത്വങ്ങൾ എന്നു പറയുന്നത്. താഴെ പറയുന്ന തത്വങ്ങൾ സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ ഫലപ്രദമായി നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് നമ്മെ സഹായിക്കുന്നു:

a. വിശ്വാസ്യത രൂപീകരണ തത്വം (Principle of credibility building)

പൊതുജനങ്ങളുടെ സ്വീകാര്യതയ്ക്കും വിശ്വാസ്യതയ്ക്കുമാണ് ക്രെഡിബിലിറ്റി എന്നു പറയുന്നത്. സോഷ്യൽ ആക്ഷന്റെ മുന്നേറ്റത്തിൽ നേതാവും പ്രസംഗനവും അണികളും സത്യത്തിനും നീതിക്കും വേണ്ടി നിലകൊള്ളുന്നു എന്ന വിശ്വാസ്യത ആർജ്ജിക്കേണ്ടത് അത്യാവശ്യമാണ്. എതിരാളികളോടുള്ള സൗമനസ്യവും ബഹുമാനവും പ്രകടിപ്പിക്കൽ, മാതൃകാപരമായ പെരുമാറ്റം, ധാർമികമൂല്യങ്ങൾ ഉയർത്തിപ്പിടിക്കൽ, ജനങ്ങളുടെ ആവശ്യങ്ങൾ പരിഹരിക്കാൻ പരിശ്രമിക്കൽ എന്നിവയിലൂടെ നമുക്ക് വിശ്വാസ്യത വളർത്താം. സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ പ്രക്രിയയുടെ വിവിധ ഘട്ടങ്ങളിലെ വിജയവും വിശ്വാസ്യത ആർജ്ജിക്കുന്നതിന് സഹായിക്കുന്നു.

b. നിയമാധിഷ്ഠിത തത്വം (Principle of legitimisation)

പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യങ്ങൾ ധാർമികമായി ശരിയാണെന്ന് ബഹുജനങ്ങളെയും ലക്ഷ്യംവയ്ക്കുന്ന ജനവിഭാഗത്തെയും (Target group) ബോധ്യപ്പെടുത്തുന്ന പ്രക്രിയ ക്കാണ് നിയമാധിഷ്ഠിത തത്വം അഥവാ ലെജിറ്റിമൈസേഷൻ എന്നു പറയുന്നത്. പ്രസ്ഥാനത്തിന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങളുടെ പ്രസക്തി സ്ഥാപിച്ചെടുക്കുന്നതിന് ധാർമിക, തത്വ ശാസ്ത്രാധിഷ്ഠിത, നിയമാധിഷ്ഠിത, സാങ്കേതിക, പൊതുജനാഭിപ്രായ മാർഗ്ഗങ്ങൾ നേതാക്കൾ സ്വീകരിക്കുന്നു.

c. നാടകീയപ്രകടന തത്വം (Principle of dramatisation)

പ്രശ്നപരിഹാരത്തിനു ബഹുജനമുന്നേറ്റം ഉണ്ടാക്കുവാൻ വേണ്ടി വൈകാരിക ഉണർവ് സൃഷ്ടിക്കത്തക്കവിധത്തിൽ നാടകീയ പ്രകടനങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കണമെന്ന് പറയുന്ന തത്വമാണിത്. നാടകീയത ഉണ്ടാക്കുന്നതിന് ഗാനങ്ങൾ, തെരുവ് നാടകങ്ങൾ, ശക്തമായ പ്രഭാഷണങ്ങൾ, ബഹിഷ്കരണം, മ്യൂസോവോക്യങ്ങൾ തുടങ്ങിയ സങ്കേതങ്ങൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്താവുന്നതാണ്.

d. ദ്വന്ദ്വ സമീപന തത്വം (Principles of dual approach)

നിലനിൽക്കുന്ന സാമൂഹിക സംവിധാനങ്ങളെ വെല്ലുവിളിക്കുന്നതോടൊപ്പം, സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ പുതിയ സംവിധാനവും രീതികളും മുന്നോട്ട് വയ്ക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഉദാഹരണത്തിന്, കേരളത്തിലെ സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ സംഘടനയായ ഇൻഫാം (INFARM) മദ്ധ്യവർത്തികളുടെ കർഷക ചൂഷണത്തിന് എതിരെ സമരം ചെയ്യുമ്പോൾ തന്നെ കാർഷിക ഉൽപ്പന്ന വിപണനത്തിന് ആഴ്ച ചന്തകളും കർഷക സഹകരണ സംഘങ്ങളുടെ രൂപീകരണവും നടത്തുന്നു.

e. ബഹുതല തന്ത്രങ്ങളും പരിപാടികളും എന്ന തത്വം (Principle of multiple strategies and programmes)

സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ വിവിധങ്ങളായ സമീപന രീതികളും തന്ത്രങ്ങളും ഉണ്ട്. സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ പ്രസ്ഥാനം ലക്ഷ്യപ്രാപ്തിക്കുവേണ്ടി വൈവിധ്യമാർന്ന തന്ത്രങ്ങളും പരിപാടികളും പ്രയോജനപ്പെടുത്തണമെന്ന് ഈ തത്വം പ്രസ്താവിക്കുന്നു.

സോഷ്യൽ ആക്ഷന്റെ തന്ത്രങ്ങൾ (Strategies of Social Action)

നിങ്ങൾക്ക് പരിചയമുള്ള ഏതെങ്കിലും സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ സംഘടനകളുടെ പ്രവർത്തന പരിപാടികൾ എഴുതാമോ?

- .....

പ്രചരണം, സമരം, ബഹിഷ്കരണം, കോലം കത്തിക്കൽ മുതലായവ സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ ഗ്രൂപ്പുകൾ അവരുടെ ലക്ഷ്യം നേടിയെടുക്കുന്നതിന് ഉപയോഗിക്കുന്ന ചില തന്ത്രങ്ങൾ ആണ്.

സോഷ്യൽ ആക്ഷന്റെ മൂന്ന് തരത്തിലുള്ള തന്ത്രങ്ങളെ കുറിച്ച് പ്രൊഫസർ ലീ നിർദ്ദേശിക്കുന്നു - ഒത്തുചേർന്ന് പ്രവർത്തിക്കൽ (Collaboration), മത്സരം (Competition),

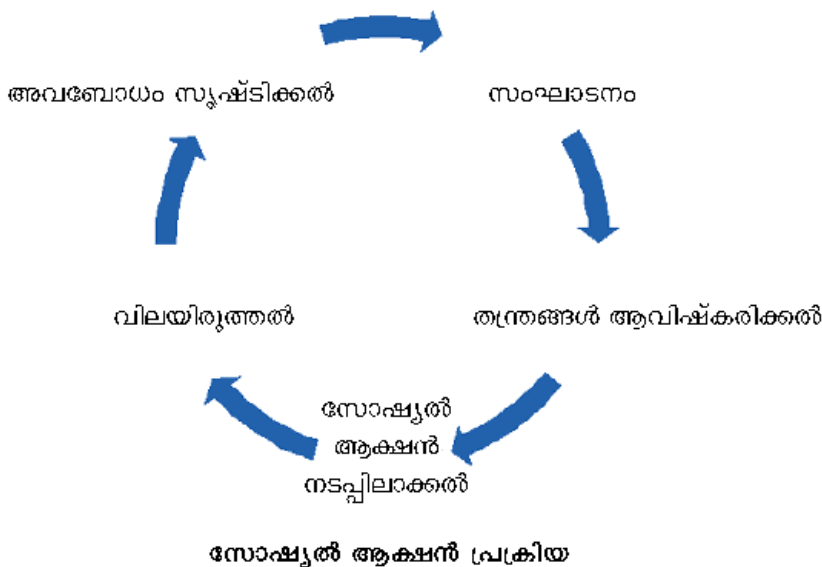
ഏറ്റുമുട്ടൽ (Confrontation). സാമൂഹിക നയങ്ങളിൽ മാറ്റം വരുത്തുന്നതിനുവേണ്ടി അധികാരികളും സംഘടനകളുമായി സഹകരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുന്നതാണ് ഒത്തു ചേർന്ന് പ്രവൃത്തിക്കൽ. മദ്ധ്യസ്ഥശ്രമം, വിലപേശൽ, അനുനയനം തുടങ്ങിയ തന്ത്രങ്ങൾ ഉപോഗിച്ച് പൊതുവേ അംഗീകരിക്കുന്ന പ്രവർത്തന കരാറിൽ എതിർ ചേരികൾ എത്തിച്ചേരുന്നതാണ് മത്സരം എന്നതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. കൂടുതൽ സംഘർഷാത്മക തന്ത്രങ്ങളായ സമരങ്ങൾ, ബഹിഷ്കരണങ്ങൾ, ഉപവാസം, കൂത്തിയിരിപ്പ് സമരം മുതലായവ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്നതാണ് ഏറ്റുമുട്ടൽ. റിച്ചാർഡ് ബ്രയ്ന്റ് എന്ന സാമൂഹിക പ്രവർത്തകൻ രണ്ടുതരം തന്ത്രങ്ങളാണ് സോഷ്യൽ ആക്ഷനായി മുന്നോട്ട് വയ്ക്കുന്നത് - വിലപേശലും ഏറ്റുമുട്ടലും. വിലപേശൽ (Bargaining) തന്ത്രങ്ങളിൽ, കൂട്ടമായി സമ്മർദ്ദം ചെലുത്തൽ (Lobbying), പരാതി നൽകൽ, വിവരങ്ങൾ കൈമാറൽ, പ്രചരണ പരിപാടികൾ മുതലായവ ഉൾപ്പെടുന്നു. സമരം, സത്യാഗ്രഹം മുതലായവ ഏറ്റുമുട്ടൽ തന്ത്രങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു.

സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ പ്രക്രിയ (Process of Social Action)

സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ അതിന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ നേടിയെടുക്കുന്നതിന് നിയതമായ പല ഘട്ടങ്ങളിലൂടെ കടന്ന് പോകുന്നു. എല്ലാ സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ മുന്നേറ്റങ്ങളിലും കാണപ്പെടുന്ന ഈ പൊതുവായ ഘട്ടങ്ങളെയാണ് സോഷ്യൽ ആക്ഷന്റെ പ്രക്രിയ എന്നറിയപ്പെടുന്നത്. മത്സ്യതൊഴിലാളി മുന്നേറ്റത്തെക്കുറിച്ചോ ഇൻഫാം നടത്തിയ സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ പരിപാടിയെക്കുറിച്ചോ നിങ്ങൾക്ക് പരിചയമുണ്ടോ? അവ എങ്ങനെയാണ് ആരംഭിച്ച് വിവിധ ഘട്ടങ്ങളിലൂടെ മുന്നേറിയത്?

• .....

താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്ന ചിത്രം സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ പ്രക്രിയയുടെ വിവിധ ഘട്ടങ്ങളെ ചിത്രീകരിക്കുന്നു.

പ്രൊഫസർ ലീ യുടെ അഭിപ്രായത്തിൽ സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ പ്രക്രിയക്ക് അഞ്ച് ഘട്ടങ്ങൾ ഉണ്ട്. അവ ചുവടെ ചേർക്കുന്നു.

a. അവബോധം സൃഷ്ടിക്കൽ (Developing awareness)

പ്രശ്നമുണ്ടെന്ന് മനസ്സിലാക്കൽ, എന്താണ് പ്രശ്നം എന്ന് കണ്ടെത്തൽ, വിവരശേഖരണം, പ്രശ്നത്തിന്റെ കാര്യകാരണങ്ങളും ഫലവും മനസ്സിലാക്കൽ, സാമൂഹിക വിദ്യാഭ്യാസം, ബോധവൽക്കരണ പരിപാടികൾ എന്നിവ അവബോധം സൃഷ്ടിക്കൽ എന്ന ഘട്ടത്തിൽപ്പെടുന്നു.

b. സംഘടന (Organisation)

ജനകീയ പിന്തുണ നേടൽ, സോഷ്യൽ ആക്ഷന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്തൽ, മുന്നേറ്റത്തെ നയിക്കാൻ പറ്റിയ നേതാക്കളെ കണ്ടെത്തി ചുമതല ഏൽപ്പിക്കൽ മുതലായവയെല്ലാം സംഘടനത്തിന്റെ ദൗത്യങ്ങളിൽപ്പെടുന്നു.

c. തന്ത്രങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കൽ (Planning Strategies)

സോഷ്യൽ ആക്ഷന്റെ മുന്നാമത്തെ ഘട്ടമാണ് തന്ത്രങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കൽ. പ്രശ്നത്തിന്റെ സ്വഭാവം, തീവ്രത, പ്രതിരോധത്തിന്റെ ശക്തിയും തലവും, ജനകീയ പങ്കാളിത്തം എന്നിവയെ ആശ്രയിച്ചാണ് എന്തുതരം തന്ത്രങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കണം എന്ന് തീരുമാനിക്കുന്നത്. ഈ തന്ത്രങ്ങൾ, ഒത്തു ചേർന്ന് പ്രവൃത്തിക്കൽ (Collaboration) മത്സരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കൽ (Competition) സംഘർഷാത്മക പ്രവർത്തനങ്ങൾ (Conflict) എന്നിവയാകാം.

d. സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ തന്ത്രങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കൽ (Implementation of Social Action Strategies)

ആസൂത്രണം ചെയ്ത സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ തന്ത്രങ്ങൾ ചിട്ടയായി നടപ്പിലാക്കുന്ന ഘട്ടമാണിത്. ഇങ്ങനെ സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ തന്ത്രങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുമ്പോൾ അവ ജനാധിപത്യപരവും നിയമാനുസൃതവുമാണെന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തുവാൻ ശ്രദ്ധിക്കണം. ഇത്തരം പ്രവർത്തനങ്ങളിലേക്ക് സാമൂഹികവിരുദ്ധ ശക്തികളും ആക്രമോൽസുകരും കടന്ന് കൂടുന്നത് തടയണം.

e. വിലയിരുത്തൽ (Evaluation)

ഈ ഘട്ടത്തിൽ സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ ഗ്രൂപ്പ് അതിന്റെ പ്രവർത്തനവും ഫലപ്രാപ്തിയും വിലയിരുത്തുന്നു. ഈ വിലയിരുത്തലിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ തന്ത്രങ്ങളിൽ മാറ്റം വരുത്തുകയോ സോഷ്യൽ ആക്ഷന്റെ ലക്ഷ്യം തന്നെ മാറ്റുകയോ ചെയ്യാവുന്നതാണ്.

സാമൂഹിക നയരൂപീകരണം (Social Policy Formulation)

സാമൂഹിക നയരൂപീകരണത്തെ സ്വാധീനിക്കുവാൻ സഹായിക്കുന്ന ഒരു പ്രധാന ഉപകരണമാണ് സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ. സർക്കാരിന്റെ തീരുമാനവും പദ്ധതികളും നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ള പൊതുവായ മാർഗനിർദ്ദേശങ്ങളും സമീപനങ്ങളുമാണ് സാമൂഹികനയം. ഇത് ആവശ്യങ്ങളുടെ മുൻഗണന നിശ്ചയിക്കുന്നതും വിഭവ

ങ്ങൾ അനുവദിക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഒരു ജനാധിപത്യ സമൂഹത്തിൽ, ദുർബലവിഭാഗത്തിന്റെയും പാർശ്വവൽക്കരിക്കപ്പെട്ടവരുടെയും ആവശ്യങ്ങളും പ്രശ്നങ്ങളും, സാമൂഹികനയം പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നു. ആരോഗ്യം, ഭവനനിർമ്മാണം, വരുമാനമാർഗ്ഗം കണ്ടെത്തൽ, വിദ്യാഭ്യാസം, ദാരിദ്ര്യ നിർമ്മാർജ്ജനം, വയോജനങ്ങളുടെ പരിപാലനം, തുടങ്ങിയവയെ കുറിച്ചുള്ള നയങ്ങളെല്ലാം സാമൂഹിക നയത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. അവശവിഭാഗങ്ങൾക്ക് അനുകൂലമായി സാമൂഹിക നയത്തെ രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിനും അവ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുമുള്ള നിയമനിർമ്മാണത്തിനുവേണ്ടി സമ്മർദ്ദം ചെലുത്തുന്നതിനും സോഷ്യൽ ആക്ഷൻരീതി ഫലപ്രദമായി ഉപയോഗിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെ സാമൂഹിക നയത്തെ മാറ്റിമറിക്കുന്നതിൽ സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയതിന്റെ ധാരാളം ഉദാഹരണങ്ങൾ നമുക്ക് ചൂണ്ടിക്കാണിക്കാവുന്നതാണ്. നർമ്മദാ നദിക്ക് കുറുകെ വലിയ അണക്കെട്ടുകൾ പണിയുക എന്ന നയത്തിൽ നിന്നും സർക്കാരിനെ പിൻതിരിപ്പിക്കാൻ നിർബന്ധിച്ചത് സുപ്രസിദ്ധ സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തകയായ മേധാപട്കറുടെ പരിശ്രമഫലമായാണ്. മദ്യത്തിനെതിരെയുള്ള സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ സംഘടനകളുടെ പ്രവർത്തന ഫലമായാണ് പല സംസ്ഥാനങ്ങളിലും മദ്യനിരോധന നയം പല സർക്കാരുകളും സ്വീകരിച്ചത്.

ഇന്ത്യയിൽ സോഷ്യൽ ആക്ഷന്റെ സാധ്യത

സാമൂഹിക പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുക, സാമൂഹികക്ഷേമപരിപാടികളും വികസന പരിപാടികളും ഫലപ്രദമായി നടപ്പിലാക്കുക, അവ ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള ജനവിഭാഗത്തിനുതന്നെ ലഭ്യമാക്കുക തുടങ്ങിയവ സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ രീതി ലക്ഷ്യമാക്കുന്നു.

നാനാവിധങ്ങളായ സാമൂഹിക പ്രശ്നങ്ങളും അവ മൂലമുണ്ടാകുന്ന പ്രത്യാഘാതങ്ങളും പരിഹരിക്കുന്നതിന് സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ രീതി സഹായിക്കുന്നു. സ്ത്രീധനപ്രശ്നം, ബാലവിവാഹം, ഭൂമിയില്ലായ്മ, നിരക്ഷരത, മനുഷ്യാവകാശ ധ്വംസനങ്ങൾ, ബാലവേല, അന്ധവിശ്വാസങ്ങൾ, ഗോത്രവർഗ്ഗക്കാർ, സ്തീകൾ, കർഷകർ, ദളിതർ എന്നിവരുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ രീതിയിലൂടെ പരിഹരിക്കാവുന്ന ചില പ്രശ്നങ്ങളാണ്. പരിസ്ഥിതി പ്രശ്നങ്ങളായ അമിതമായ മണൽവാരൽ, ചെങ്കല്ല് ഖനനം, പാറപൊട്ടിക്കൽ, മലിനീകരണം, വനനശീകരണം മുതലായവയും സോഷ്യൽ ആക്ഷന്റെ ഇടപെടൽ ആവശ്യമായ മേഖലകളാണ്.

സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ സംഘടനകൾ (Social Action Groups)

നിങ്ങൾക്ക് വിവിധ സാമൂഹിക പ്രശ്നങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് പ്രവർത്തിക്കുന്ന സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ സംഘടനകളുടെ പേരെഴുതാമോ?

■ .....

ഇന്ത്യയിൽ 1960 ന് ശേഷം പാർശ്വവൽക്കരിക്കപ്പെട്ട വിഭാഗങ്ങളെയും മർദ്ദിതവിഭാഗങ്ങളെയും വിദ്യുതാഭ്യസിപ്പിക്കുന്നതിനും ബോധവൽക്കരിക്കുന്നതിനും സംഘടിപ്പിക്കുന്നതിനുമായി ധാരാളം സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ സംഘടനകൾ ഉടലെടുത്തു. ഈ സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ സംഘടനകൾ ഏറ്റവും താഴെതട്ടിലുള്ള ജനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ പ്രവർത്തിക്കുകയും അവരുടെ പ്രശ്നങ്ങളുമായി താദാത്മ്യം പ്രാപിക്കുകയും അങ്ങനെ

അവരുടെ സാമൂഹിക പരിവർത്തനത്തിന് തങ്ങളുടേതായ സംഭാവനകൾ നൽകുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇവർ ഗോത്രവർഗക്കാർ, ഗ്രാമത്തിലെയും നഗരത്തിലെയും ദരിദ്രർ, മദ്യീതർ, സ്ത്രീകൾ തുടങ്ങിയ സമൂഹത്തിന്റെ ഇടയിൽ താഴെ തട്ടിലുള്ളവർക്കായാണ് പ്രധാനമായും പ്രവർത്തിക്കുന്നത്.

A. പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണ സംഘടനകൾ (Environment Action Groups)

മനുഷ്യർക്കും ഇതരജീവജാലങ്ങൾക്കും ഗുണകരമാകത്തക്കവിധത്തിൽ പ്രകൃതിയെ നൈസർഗ്ഗികമായി സംരക്ഷിക്കുന്നതാണ് പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണം. ജനസംഖ്യയുടെയും സാങ്കേതികവിദ്യയുടെയും സമ്മർദ്ദത്താൽ നമ്മുടെ ജൈവികവും ഭൗതികവുമായ പരിസ്ഥിതി നശിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഈ അവസ്ഥ മനസ്സിലാക്കി പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തിനായി ധാരാളം സംഘടനകൾ ഉടലെടുക്കുകയും പരിസ്ഥിതിയുടെ

വിവിധ മേഖലകളിൽ പ്രവർത്തിച്ചു വരുകയും ചെയ്യുന്നു. നർമ്മദാ ബച്ചാവോ ആന്തോളൻ (NBA-Narmada Bachao Andolan), ചിപ്കോ പ്രസ്ഥാനം, സൈലന്റ് വാലി സംരക്ഷണ പ്രസ്ഥാനം, എൻഡോസൾഫാൻ വിരുദ്ധ പ്രസ്ഥാനം, മുല്ലപ്പെരിയാർ സംരക്ഷണ സമിതി, പ്ലാച്ചിമടയിലെ കൊക്കക്കോള വിരുദ്ധ പ്രസ്ഥാനം, വയനാട് പ്രകൃതി സംരക്ഷണ സമിതി, കരിമണൽ ഖനനവിരുദ്ധ പ്രസ്ഥാനം, സൊസൈറ്റി ഫോർ എൻവയൺമെന്റ് എഡ്യൂക്കേഷൻ ഇൻ കേരള (SLEK-Society for Environment Education in Kerala) തുടങ്ങിയവ പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തിനു വേണ്ടി പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഏതാനും സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ സംഘടനകളാണ്.

b. ആദിവാസി ദളിത് ആക്ഷൻ ഗ്രൂപ്പുകൾ (Adivasi Dalit Action Groups)

ജാതിയുടെയും വർഗ്ഗത്തിന്റെയും തൊട്ടുകൂടായ്മയുടെയും പേരിൽ പരമ്പരാഗതമായി അവഗണന അനുഭവിക്കുന്ന മദ്യീതവിഭാഗമാണ് ദളിതർ. ഇവർ മദ്യീതരായും പാർശ്വവർക്കരിക്കപ്പെട്ടവരായും തരംതാഴ്ത്തപ്പെട്ടവരായും പരിഗണിക്കപ്പെടുന്നു. ഇങ്ങനെ തരംതാഴ്ത്തപ്പെട്ടവരുടെ ഉന്നമനത്തിനും വിമോചനത്തിനുമായി

ദളിത് നേതാക്കൾമാരുടെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള മുന്നേറ്റം ദളിത് മുന്നേറ്റം എന്ന് അറിയപ്പെടുന്നത്. ഇന്ത്യയിലെ തദ്ദേശീയ ജനവിഭാഗമാണ് ആദിവാസികൾ. ഉദ്യോഗസ്ഥ വൃന്ദത്താലും, കുടിയേറ്റക്കാരാലും ഏറ്റവും അധികം ചൂഷണത്തിന് വിധേയമായവരാണ് ആദിവാസികൾ. ആദിവാസി ദളിത് ആക്ഷൻ ഗ്രൂപ്പുകൾ ആദിവാസികൾക്കും ദളിതർക്കുമെതിരെയുള്ള അതിക്രമങ്ങൾ, സാമൂഹിക ഭ്രഷ്ട് (ബഹിഷ്കരണം), ഭൂമിയില്ലായ്മ, സംവരണം മുതലായ പ്രശ്നങ്ങൾ കേന്ദ്രീകരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുന്നു. ആദിവാസി ദളിത് സമരസമിതി, ആദിവാസി ഗോത്രമഹാസഭ മുതലായവ ആദിവാസികളുടെയും ദളിതരുടെയും ഉന്നമനത്തിനുവേണ്ടി പ്രവർത്തിക്കുന്ന സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ സംഘടനകളാണ്.

c. വനിത ആക്ഷൻ ഗ്രൂപ്പുകൾ (Women Action Groups)

അക്രമരാഹിത്യത്തിനും സാമൂഹിക നീതിക്കുമായുള്ള സ്ത്രീകളുടെ അവകാശ സംരക്ഷണത്തിനും, സ്ത്രീശാക്തീകരണത്തിനും വേണ്ടി സ്ത്രീകളുടെ ഇടയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന സംഘടനകളെയാണ് വനിത ആക്ഷൻ സംഘടനകൾ എന്ന് പറയുന്നത്. സ്ത്രീവിവേചനവും സ്ത്രീകൾക്ക് നേരെയുള്ള അതിക്രമങ്ങളും സ്ത്രീകളുടെ സാമൂഹിക-

സാമ്പത്തിക അവകാശങ്ങൾക്കുള്ള വിലങ്ങുതടികളാണെന്ന് ഇത്തരം സംഘടനകൾ വിശ്വസിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ട് തന്നെ, വനിത ആക്ഷൻ സംഘടനകൾ പ്രധാനമായും സ്ത്രീകളോടുള്ള വിവേചനത്തിന് എതിരെയും അക്രമത്തിനെതിരെയും അവരെ ശാക്തീകരിക്കുന്നതിൽ ശ്രദ്ധചെലുത്തുന്നു. സഖി, സഹജ, അന്വേഷി, സ്ത്രീവേദി മുതലായവ കേരളത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന പ്രധാന വനിത സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ സംഘടനകളാണ്.

d. കർഷക ആക്ഷൻ സംഘടനകൾ (Farmer Action Groups)

കൃഷിയിൽ ഏർപ്പെട്ട്, ജീവജാലങ്ങളെ ഭക്ഷണത്തിനോ അസംസ്കൃത പദാർത്ഥങ്ങൾക്കോ വേണ്ടി വളർത്തുന്നവരാണ് കർഷകർ. അവർ സ്വന്തമായി ഭൂമി ഉള്ളവരോ മറ്റുള്ളവരുടെ ഭൂമിയിൽ തൊഴിലാളിയായി പ്രവർത്തിക്കുകയോ ചെയ്യുന്നവരാകാം. കർഷകർ ഇന്ന് ധാരാളം പ്രശ്നങ്ങൾ അഭി

മുഖീകരിക്കുന്നു. മാത്രമല്ല കർഷകർ അവരുടെ നിലനിൽപ്പിനായി പാടുപെടുന്നു. ഉൽപ്പാദനക്കുറവ്, വിലക്കുറവ്, വരുമാനക്കുറവ് എന്നിവ അവർ അഭിമുഖീകരിക്കുന്ന പ്രധാന വെല്ലുവിളികളാണ്. പ്രവചനാതീതമായ കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാനം, ഉൽപ്പാദന ചെലവ് വർദ്ധിക്കുന്നത്, മദ്ധ്യവർത്തികളുടെ ചൂഷണം എന്നിവ അവരുടെ കഷ്ടപ്പാടിന്റെ തീവ്രത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നു. ഫാർമേഴ്സ് റിലീഫ് ഫോറം, ഇൻഫാം, കർഷക രക്ഷാ സമിതി, കുട്ടനാട് കർഷക സമിതി, മലയോരകർഷക സമിതി തുടങ്ങിയവ കർഷകരുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിന് പ്രയത്നിക്കുന്ന പ്രസ്ഥാനങ്ങളാണ്.

e. മത്സ്യത്തൊഴിലാളി ആക്ഷൻ സംഘടനകൾ (Fishermen Action Groups)

മത്സ്യബന്ധനം നടത്തുകയോ മത്സ്യ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുകയോ, സംസ്കരിക്കുകയോ, കച്ചവടം നടത്തുകയോ ചെയ്ത് ജീവസന്ധാരണം നടത്തുന്ന സ്ത്രീപുരുഷന്മാരെയും കുട്ടികളെയും ആണ് മൂക്കുവ സമൂഹം എന്ന് വിളിക്കുന്നത്. മത്സ്യങ്ങളുടെ ലഭ്യതക്കുറവ്, അമിതമായ യന്ത്രവൽകൃത മത്സ്യബന്ധനം, കാലാവസ്ഥാ മാറ്റമനുസരിച്ച് കടലിന്റെ പ്രക്ഷുബ്ധാവസ്ഥ, മദ്ധ്യവർത്തികളുടെ ചൂഷണം മുതലായവയാണ് മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾ അഭിമുഖീകരിക്കുന്ന

പ്രധാന പ്രശ്നങ്ങൾ. സ്വതന്ത്രമത്സ്യത്തൊഴിലാളി ഫെഡറേഷൻ, നാഷണൽ ഫിഷറീമെൻ ആക്ഷൻ കൗൺസിൽ, നാഷണൽ ഫിഷ് വർക്കേഴ്സ് ഫോറം മുതലായവയാണ് മത്സ്യത്തൊഴിലാളികളുടെ ഇടയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന പ്രധാന സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ സംഘടനകൾ.

f. മദ്യത്തിനും മയക്കുമരുന്നിനും എതിരെയുള്ള ആക്ഷൻ ഗ്രൂപ്പുകൾ (Action Group against Alcohol and Drugs)

മദ്യത്തിന്റെയും മയക്കുമരുന്നിന്റെയും പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ ഇന്ത്യൻ സമൂഹത്തിന് വലിയൊരു ഭാരമായിത്തീരുന്നു. ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ട ആരോഗ്യപ്രശ്നമെന്ന നിലയിൽ ആസക്തി സമ്പദ് വ്യവസ്ഥയെയും ആരോഗ്യരക്ഷാസംവിധാനത്തെയും നീതിന്യായവ്യവസ്ഥയെയും പ്രതികൂലമായി ബാധിക്കുന്നു. ഇത് തൊഴിൽ ഭദ്രതയ്ക്കും പൊതുസുരക്ഷിതത്വത്തിനും വൈവാഹിക - കുടുംബ ജീവിതത്തിനും ഭീഷണിയാകുന്നു. മദ്യം, മയക്കുമരുന്നിനെ എതിർക്കുന്നവരുടെ വർദ്ധനവ് നിരോ

ധനത്തിനും വേണ്ടി പ്രവർത്തിക്കുന്ന സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ സംഘടനകൾ ഉണ്ട്. മദ്യ-വിരുദ്ധ സമിതി, മദ്യവർജന സമിതി എന്നിവ ഈ മേഖലയിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന കേരളത്തിലെ രണ്ട് സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ പ്രസന്നനങ്ങൾ ആണ്.

നിങ്ങളുടെ പുരോഗതി പരിശോധിക്കൂ

1. സഹകരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കലും മത്സരവും ..... ന്റെ തന്ത്രങ്ങളാണ്.
2. നിങ്ങളുടെ പ്രദേശത്തുള്ള പരിസ്ഥിതി രംഗത്ത് പ്രവർത്തിക്കുന്ന ആക്ഷൻ സംഘടനകൾ കണ്ടെത്തി അവയുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ എഴുതുക.
3. നിങ്ങളുടെ ഗ്രാമത്തിലെ വ്യാജമദ്യ വ്യാപാരം നിങ്ങളുടെ നിരീക്ഷണത്തിൽപ്പെട്ടു എന്ന് കരുതുക. സോഷ്യൽ വർക്കിന്റെ ഏത് രീതിയാണ് ഈ പ്രശ്നത്തിൽ ഇടപെടാൻ ഏറ്റവും യോജിച്ചത്? ഈ പ്രശ്നം ഫലപ്രദമായി പരിഹരിക്കുന്നതിന് നിങ്ങൾ ഏത് തന്ത്രങ്ങളാണ് പ്രയോജനപ്പെടുത്തുക എന്ന് വിവരിക്കുക.
4. ലോകാരോഗ്യദിനത്തിൽ മദ്യത്തിനെതിരെ അസംബ്ലിയിൽ എടുക്കുവാൻ ഒരു പ്രതിജ്ഞ തയ്യാറാക്കുക.

1. ഏതെങ്കിലുമൊരു പ്രത്യേക പ്രശ്നം കൈകാര്യം ചെയ്യുന്ന ഒരു സാമൂഹിക പ്രക്ഷോഭകനുമായി സംസാരിച്ച് അവർ പ്രയോഗിക്കുന്ന തന്ത്രങ്ങൾ പഠിക്കുക.
2. നിങ്ങളുടെ പ്രദേശത്തെ ഒരു പ്രശ്നം പരിഹരിക്കുന്നതിന് ഒരു സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ പ്രവർത്തനം സംഘടിപ്പിക്കുക.

2.2. സാമൂഹ്യ ക്ഷേമ ഭരണനിർവഹണം

(Social Welfare Administration)

സാമൂഹ്യ ക്ഷേമ ഭരണനിർവഹണത്തിന്റെ അർത്ഥം ചർച്ച ചെയ്യുന്നതിനുമുമ്പ് ഭരണനിർവഹണത്തിന്റെ (Administration) അർത്ഥം എന്താണെന്ന് നോക്കാം. ഒരു പൊതുവായ ലക്ഷ്യം നേടുന്നതിനുവേണ്ടി മനുഷ്യർ സഹകരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുന്നതാണ് ഭരണനിർവഹണം. അങ്ങനെ നോക്കുമ്പോൾ എല്ലാ സംഘപ്രവർത്തനത്തിലും, അത് കുടുംബമാകട്ടെ, വ്യവസായശാലയാകട്ടെ, ആശുപത്രിയാകട്ടെ, സർവകലാശാലയാകട്ടെ, സർക്കാരിന്റെ വകുപ്പുകളാകട്ടെ അവിടെ ഭരണനിർവഹണം ഉണ്ട്. ലളിതമായ ഭാഷയിൽ പറഞ്ഞാൽ ഭരണനിർവഹണം എന്നാൽ 'കാര്യങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുക', 'ജനങ്ങളെ സംരക്ഷിക്കുക' എന്നൊക്കെയാണ് അർത്ഥം. ഭരണനിർവഹണം എന്നാൽ നിയന്ത്രിക്കുകയും നിർദ്ദേശിക്കുകയും

സേവിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നാണ്. എൽ.ഡി. വൈറ്റിന്റെ വീക്ഷണത്തിൽ ചില ഉദ്ദേശ്യങ്ങളോ ലക്ഷ്യങ്ങളോ നേടുന്നതിനു വേണ്ടി വ്യക്തികൾക്ക് നിർദ്ദേശം നൽകുകയും ഏകോപിപ്പിക്കുകയും നിയന്ത്രിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന കലയാണ് ഭരണനിർവഹണം. ഇതിൽ നിന്നും ആശാസ്യമായ ചില ലക്ഷ്യങ്ങൾ നേടുന്നതിന് വേണ്ടി വ്യക്തികളെയും വസ്തുക്കളെയും സംഘടിപ്പിക്കുന്നതാണ് ഭരണനിർവഹണം എന്ന് മനസ്സിലാക്കാം.

നമ്മുടെ സമൂഹത്തിൽ അവശരും പാർശ്വവൽക്കരിക്കപ്പെട്ടവരുമായവർ അഭിമുഖീകരിക്കുന്ന പ്രധാന പ്രശ്നങ്ങൾ ഏതൊക്കെയാണ്?

- .....
- പാർപ്പിട പ്രശ്നങ്ങൾ
- സുരക്ഷിതമായ കുടിവെള്ളമില്ലായ്മ
- വരുമാന കുറവ് മുതലായവ

ജനങ്ങളുടെ ഈ ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്നതിന് എന്തെല്ലാം പരിപാടികളാണ് ആവശ്യമായിട്ടുള്ളത്?

- .....
- ഭവനനിർമ്മാണ പരിപാടികൾ
- വരുമാനം വർദ്ധിപ്പിക്കാനുള്ള പരിപാടികൾ
- തൊഴിൽ അവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കാനുതകുന്ന പരിപാടികൾ മുതലായവ

അവശതയനുഭവിക്കുന്ന (Disadvantaged) വ്യക്തികളുടെയും സംഘങ്ങളുടെയും സവിശേഷമായ ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്നതിനുവേണ്ടിയുള്ള സേവനപ്രവർത്തനങ്ങളെയാണ് സാമൂഹിക-ക്ഷേമ പരിപാടികൾ എന്ന് പറയുന്നത്. ഗോത്രവർഗ്ഗ വികസനം, സ്ത്രീകൾ, വികലാംഗർ, മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾ, പട്ടികജാതിയിൽപ്പെട്ടവർ തുടങ്ങിയവരുടെ ക്ഷേമത്തിനുവേണ്ടിയുള്ള പദ്ധതികളും പരിപാടികളും ഈ ഗണത്തിൽപ്പെടുന്നു.

ഇത്തരം പരിപാടികൾ എങ്ങനെ ഫലപ്രദമായ രീതിയിൽ നടപ്പിലാക്കാം?

- .....

ഉപഭോക്താക്കളുടെ യഥാർത്ഥ ആവശ്യങ്ങൾ (Felt needs) കണ്ടെത്തിയും അർഹരായ ആവശ്യക്കാർക്ക് സേവനങ്ങൾ പ്രദാനംചെയ്തും ആസൂത്രണവ്യവസ്ഥ പ്രകാരമുള്ള നിശ്ചിതസമയത്ത് അവ കാര്യക്ഷമമായി നടപ്പിലാക്കിയും സാമൂഹിക ക്ഷേമപരിപാടികൾ കൂടുതൽ ഫലപ്രദമാക്കുന്നതിന് ഔദ്യോഗിക സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തനം പ്രാധാന്യം നൽകുന്നു. ഇങ്ങനെ “സാമൂഹികനയങ്ങളെ സാമൂഹിക സേവനങ്ങളാക്കി പരിവർത്തനം ചെയ്യുന്ന പ്രക്രിയയാണ്” സാമൂഹ്യ ക്ഷേമ ഭരണനിർവഹണം എന്ന് ജോൺ സി. കിഡ്നൈ (John C.Kidnigh) നിർവചിച്ചിരിക്കുന്നു. നയങ്ങളെ പ്രവർത്തന പരിപാടികളാക്കി പരിവർത്തനം ചെയ്യുന്ന പ്രക്രിയ ആയാണ് ഈ നിർവചനം ഭരണ

നിർവഹണത്തെ വിവക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നത്. സാമൂഹ്യ ക്ഷേമം ഭരണനിർവഹണം, സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തനത്തിന്റെ ഒരു രീതി എന്ന നിലയിൽ സവിശേഷമായ ക്ഷേമപരിപാടികൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തകർക്കിടയിൽ ഭരണനിർവഹണപരവും ചുമതലാപരവുമായ ശേഷികൾക്കായി തിരയുന്നു. ആസൂത്രണം, അനുയോജ്യമായ ഉദ്യോഗസ്ഥരെ കണ്ടെത്തി വിന്യസിക്കൽ, ശരിയായ മാർഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകൽ, അധികാരങ്ങളും ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളും വിഭജിച്ചു നൽകൽ, പ്രവർത്തനങ്ങളുടെയും പരിപാടികളുടെയും പുരോഗതി നിരീക്ഷിക്കൽ, കൃത്യമായ ധനകാര്യ ആസൂത്രണം തയ്യാറാക്കി നടപ്പിലാക്കൽ, കാര്യങ്ങൾ അന്വേഷിച്ചറിയലും അറിയിക്കലും, വിലയിരുത്തൽ എന്നിവ സാമൂഹിക ക്ഷേമത്തിനായുള്ള ഭരണനിർവഹണത്തിന് സാമൂഹിക പ്രവർത്തകൻ ആർജിക്കേണ്ട ശേഷികളാണ്.

സാമൂഹ്യ ക്ഷേമ ഭരണനിർവഹണ പ്രക്രിയയും ദൗത്യങ്ങളും (Process and Functions of Social Welfare Administration)

ശാസ്ത്രീയമായ വിവേചന കൈകാര്യം ചെയ്യലും ഭരണനിർവഹണ ആസൂത്രണത്തിന്റെ ആവശ്യകതയും 1900 ൽ പ്രൈഡറിക് ടൈലറുടെ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ മുതൽ നമുക്ക് കാണാൻ കഴിയും. ലൂഥർ ഗുളളിക് ഭരണനിർവഹണ ദൗത്യത്തെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്ന 'POSDCORB' എന്ന ചുരുക്കെഴുത്ത് രൂപപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഇതിലെ P ആസൂത്രണത്തിനെയും (P - Planning) O - സംഘാടനത്തിനെയും (O - Organising) S ഉദ്യോഗസ്ഥ നിയമനത്തിനെയും (S - Staffing) D നേതൃത്വം നൽകലിനെയും (D - Directing) Co ഏകോപനത്തെയും (Co - Coordinating) R റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കലിനെയും (R - Reporting) B ധനകാര്യ ആസൂത്രണത്തിനെയും (Budgeting) സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഓരോ ദൗത്യവും നമുക്ക് ചുരുക്കി ചർച്ച ചെയ്യാം.

ആസൂത്രണം (P - Planning): ഒരു ലക്ഷ്യം നേടുന്നതിന് സ്വീകരിക്കേണ്ട രീതി ശാസ്ത്രം, അവ നേടുന്നതിന് ആവശ്യമായ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ രൂപരേഖ എന്നിവയാണ് ആസൂത്രണം എന്നതു കൊണ്ട് അർത്ഥമാക്കുന്നത്.

സംഘാടനം (O - Organisation): നമ്മൾ ഏറ്റെടുത്തിരിക്കുന്ന ദൗത്യം നിറവേറ്റുന്നതിനുവേണ്ടി ഔദ്യോഗിക സ്ഥാനങ്ങളും അധികാരങ്ങളും വിഭജിച്ചു നൽകുകയും ഏകോപിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാണ് സംഘാടനം.

ഉദ്യോഗസ്ഥനിയമനം (S - Staffing) : ദൗത്യനിർവഹണത്തിന് സംഘടനയിലെ എല്ലാ സ്ഥാനങ്ങളിലും ആവശ്യത്തിന് യോഗ്യതയുള്ളവരെ നിയമിക്കുന്നതിനെയാണ് ഉദ്യോഗസ്ഥ നിയമനം എന്ന് പറയുന്നത്. ഇതിൽ ആവശ്യമായ ജോലിക്കാരെ കണ്ടെത്തി, നിയമിച്ച്, പരിശീലനം നൽകി നിയോഗിക്കുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുന്നു.

നേതൃത്വം നൽകൽ (D - Directing): ദൗത്യത്തിന്റെ പുരോഗതിക്ക് ആവശ്യമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ എടുക്കുകയും പ്രവർത്തകർക്ക് പ്രത്യേകമായോ പൊതുവായോ കൽപ്പനകളും നിർദ്ദേശങ്ങളും നൽകുകയും ചെയ്യുന്ന പ്രക്രിയയാണ് നേതൃത്വം നൽകൽ.

ഏകോപനം (Co - Coordinating): ഒരു ഏജൻസിയുടെ വിവിധ ഘടകങ്ങളെ അതിന്റെ ലക്ഷ്യം നിറവേറ്റുന്നതിനുവേണ്ടി ക്രമമായി ഏകോപിപ്പിക്കേണ്ടത് ആവശ്യമാണ്. മറ്റൊരുതരത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ ഒരു ഏജൻസിയിലെ വിവിധ വകുപ്പുകളിലും വിഭാഗ

ങ്ങളിലും നടക്കുന്ന വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങളെ പരസ്പരപൂരകമായി ബന്ധിപ്പിക്കുന്നതാണ് ഏകോപനം.

റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കൽ (R - Reporting): സമാപനത്തിൽ എന്തൊക്കെ നടക്കുന്നുവെന്ന് ഉത്തരവാദിത്തപ്പെട്ടവരെ അറിയിക്കുന്ന പ്രക്രിയയാണ് റിപ്പോർട്ടിംഗ്. മറ്റൊരു വാക്കിൽ പറഞ്ഞാൽ, പരിശോധന, ഗവേഷണം, റിക്കോർഡുകൾ എന്നിവ മുഖാന്തിരം വിവരങ്ങൾ ശേഖരിച്ച് കീഴ് ഉദ്യോഗസ്ഥരെയും മേൽനോട്ടക്കാരെയും എന്തൊക്കെയാണ് നടന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത് എന്ന് അറിയിക്കുന്ന പ്രക്രിയയാണിത്.

ധനകാര്യ ആസൂത്രണം (B - Budgeting): ധനപരമായ ആസൂത്രണം, നിയന്ത്രണം, രേഖപ്പെടുത്തൽ തുടങ്ങിയ എല്ലാ പ്രവർത്തനങ്ങളും ഉൾക്കൊള്ളുന്നതാണ് ധനകാര്യ ആസൂത്രണം.

POSDCoRB എന്ന് ചുരുക്കെഴുത്തിൽ അറിയപ്പെടുന്ന മുകളിൽ പറഞ്ഞ പ്രവർത്തനങ്ങൾ എല്ലാ വലിയ സമാപനങ്ങളിലും പൊതുവായുള്ളതാണ്. വിവിധ സമാപനങ്ങളിൽ കാണപ്പെടുന്ന ഭരണനിർവ്വഹണ ദൗത്യങ്ങളാണവ.

സംഘടന ഘടനാവിന്യാസം (Organogram)

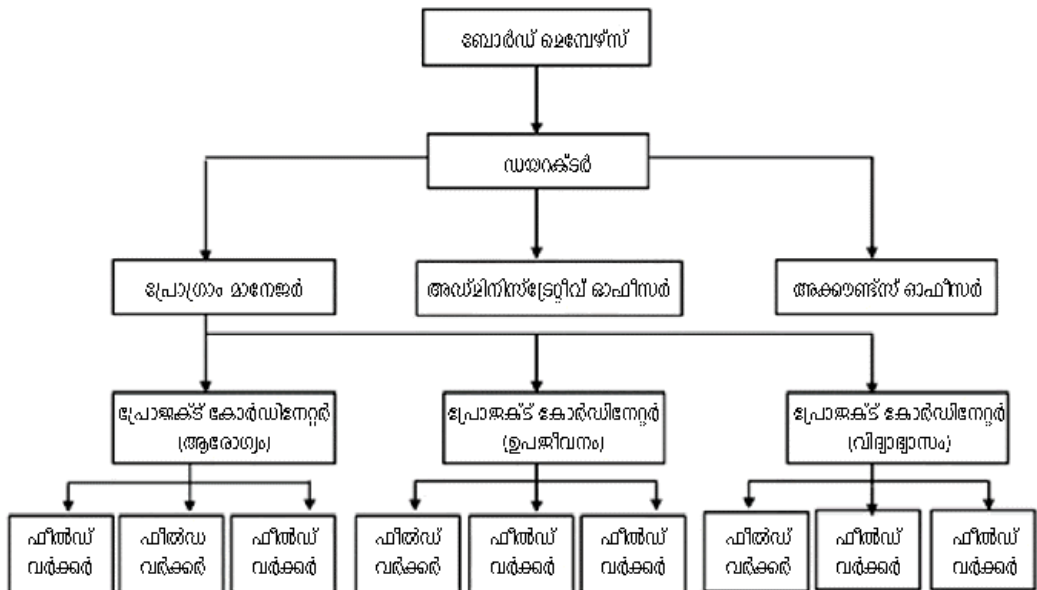
എല്ലാ സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തന ഏജൻസികൾക്കും ഭരണപരമായ ഒരു ഘടനയുണ്ടാകും. അധികാരികളെയും ഉത്തരവാദിത്തപ്പെട്ടവരെയും ഒരു ശ്രേണിയിൽ ക്രമീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇങ്ങനെയുള്ള അധികാര ശ്രേണിയുടെ ചിത്രീകരണമാണ് ഓർഗാനോഗ്രാം, അഥവാ സംഘടന ഘടനാവിന്യാസം.

നമുക്ക് അവ ഒന്ന് പരിശോധിക്കാം.

എല്ലാ സംഘടനകളും, അവ വലുതോ ചെറുതോ ആകട്ടെ, പ്രവർത്തിക്കുന്നത് സ്വതന്ത്രവും എന്നാൽ പരസ്പരം ഇടപഴകുകയും ആശ്രയിക്കുകയും ചെയ്യുന്ന ഘടകങ്ങളുടെ സജീവവും ചലനാത്മകവുമായ സാമൂഹിക സംവിധാനമായാണ്. സാമൂഹ്യ

പ്രവർത്തന ഏജൻസികളിൽ ഈ പരസ്പരാശ്രയഘടകങ്ങൾ എന്ന് പറയുന്നത് ധനാഗമ ഭൂസാതസ്സുകൾ, ബോർഡ് ഓഫ് ഡയറക്ടേഴ്സ്, ഭരണാധികാരികൾ, ഉദ്യോഗസ്ഥർ, പ്രയോക്താക്കൾ എന്നിവരാണ്. നിരവധി കർത്തവ്യങ്ങൾ ഉൾക്കൊള്ളുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥ സന്നാഹങ്ങളെ അധികാര ശ്രേണിഘടനയിൽ ക്രമീകരിച്ചിരിക്കുന്നു. സംഘടനയുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ വിജയകരമായി പൂർത്തീകരിക്കുകയാണ് ഈ ഘടനയുടെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ.

ഒരു സംഘടനയ്ക്ക് ഉള്ളിൽ അധികാരങ്ങളും ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളും വിഭജിച്ചിരിക്കുന്നതിനെ ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നതാണ് സംഘടന ഘടനാവിന്യാസം (Organogram). ഓരോരുത്തരും നിർവ്വഹിക്കേണ്ട ജോലിയുടെ സ്വഭാവവും ഒരു സന്നാഹത്തുള്ളവർ മറ്റുള്ളവരിൽ നിന്നും പ്രതീക്ഷിക്കേണ്ട ആശയവിനിമയം എന്നിവയാണ് ഓർഗാനോഗ്രാം പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നത്. ഇത് ഒരു സംഘടനയിൽ നിലനിൽക്കുന്ന തൊഴിൽ വിഭജനത്തെ സൂചിപ്പിക്കുന്നു. ഇതിൽ ഓരോരുത്തരുടെയും ഉത്തരവാദിത്വങ്ങൾ എന്തെന്നും ആർ ആരോട് കാര്യങ്ങൾ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യണമെന്നും വ്യക്തമാക്കുന്നു. ഉദാഹരണത്തിനു ഒരു സാമൂഹികക്ഷേമ ഏജൻസിയുടെ ഓർഗാനോഗ്രാം താഴെ കൊടുത്തിരിക്കുന്നു.

കാര്യാലയ നിർവ്വഹണം (Office Management)

ഭരണനിർവ്വഹണത്തിൽ കാര്യാലയ നിർവ്വഹണത്തിന് ഒരു സുപ്രധാന പങ്കാണുള്ളത്. ഇത് ഭരണനിർവ്വഹണത്തിന് അവശ്യമായ നടപടിക്രമങ്ങളുടെ പിൻതുണയും വിവരങ്ങളും പ്രദാനം ചെയ്യുന്നു. ശരിയായ തീരുമാനമെടുക്കൽ, ആസൂത്രണം, വിഭവവിനിയോഗം മുതലായവയെല്ലാം ശരിയായ കാര്യാലയ നിർവ്വഹണത്തെ ആശ്രയിച്ച് നിൽക്കുന്നു. വിവരങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തൽ, യോഗ നടപടി രേഖ (Minutes) തയ്യാറാക്കൽ, ധനകാര്യ ആസൂത്രണം തയ്യാറാക്കൽ, രേഖ സമാഹരിക്കൽ (Filing) മുതലായവയാണ് കാര്യനിർവ്വഹണത്തിന്റെ പ്രധാന ഘടകങ്ങൾ. കാര്യനിർവ്വഹണത്തിന്റെ വിശദാംശങ്ങൾ ചുവടെ കൊടുത്തിരിക്കുന്നു.

രേഖപ്പെടുത്തൽ (Recording)

സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തന ഏജൻസിയുടെ ഒരു പ്രധാനപ്പെട്ട ദൗത്യമാണ് അവരുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തിവയ്ക്കുക എന്നത്. സാമൂഹ്യ ക്ഷേമ ഭരണനിർവ്വഹണത്തിന്റെ വീക്ഷണത്തിൽ, ഫലപ്രദമായ കാര്യനിർവ്വഹണപരമായ സേവനങ്ങൾ വളരെ സുപ്രധാനവുമാണ്. ചെയ്യുന്ന പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ തെളിവുകൾ ശേഖരിക്കുകയും സൂക്ഷിച്ചുവെക്കുകയും ചെയ്യുക ഇതിൽപ്പെടുന്നു. ആസൂത്രണ യോഗ നടപടികൾ രേഖകൾ, സംഘടനാ പ്രക്രിയ, നടപ്പിലാക്കൽ, വിലയിരുത്തൽ മുതലായവ റിപ്പോർട്ടുകളായും ഛായാചിത്രങ്ങളായും മൾട്ടിമീഡിയ രൂപത്തിലും രേഖപ്പെടുത്തിവയ്ക്കുന്നു.

യോഗ നടപടി രേഖകൾ (Minutes)

യോഗങ്ങളിൽ നടന്ന നടപടിക്രമങ്ങളുടെയും സംഭവങ്ങളുടെയും സ്പഷ്ടമായ രേഖപ്പെടുത്തലാണ്. യോഗ നടപടി രേഖകൾ യോഗത്തിൽ പങ്കെടുക്കാത്തവർക്ക് വിവരസ്രോതസ്സായും പങ്കെടുത്തവർക്ക് പരിശോധിക്കാനുള്ള സ്രോതസ്സായും ഇത് വർത്തിക്കുന്നു. അതുകൊണ്ടുതന്നെ യോഗത്തിന്റെ രേഖകൾ വളരെ പ്രധാനപ്പെട്ടതാണ്. യോഗത്തിലെ സുപ്രധാന തീരുമാനങ്ങളും ഉത്തരവാദിത്വ വിഭജനവുമടക്കം പ്രധാന വിവരങ്ങൾ ഇതിൽ ഉൾക്കൊള്ളിക്കുന്നു. യോഗത്തിൽ പങ്കെടുക്കുന്നവരെ, പദ്ധതിയിൽ അവരുടെ ദൗത്യം ഓർമ്മപ്പെടുത്തുകയും സംഘത്തിൽ എന്ത് നടക്കുന്നു എന്ന് നിർവ്വചിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ യോഗത്തിൽ നടക്കുന്ന എല്ലാം രേഖപ്പെടുത്തണമെന്നില്ല. ഏൽപ്പിച്ച പ്രവർത്തനങ്ങളെക്കുറിച്ചും തീരുമാനങ്ങളെക്കുറിച്ചുമുള്ള അടിസ്ഥാനവിവരങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തിയാൽ മതിയാവും. അപ്പോൾ ഇവയെ സൂതകങ്ങളായി ഉപയോഗിക്കുകയോ വരുന്ന യോഗങ്ങൾക്ക് അടിസ്ഥാനരേഖയായി സ്വീകരിക്കുകയോ ചെയ്യാവുന്നതാണ്.

രേഖ സമാഹരിക്കൽ (Filing)

ഒരു സ്ഥാപനത്തിലെ കത്തിടപാടുകളുടെയും റിപ്പോർട്ടുകളുടെയും ഇതര രേഖകളുടെയും ശാസ്ത്രീയമായ ക്രമീകരണവും സൂക്ഷിച്ചുമാണ് രേഖ സമാഹരിക്കൽ എന്ന് പറയുന്നത്. ഒരു ഏജൻസിയുടെ ഉദ്ദേശ്യലക്ഷ്യങ്ങൾ അനുസരിച്ച് ഫയലുകൾ തരംതിരിക്കുന്നരീതിയും ക്രമീകരിക്കുന്നരീതിയും വ്യത്യാസപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഏത് രീതി സ്വീകരിച്ചാലും, പുറത്തുനിന്നുള്ള ഒരാൾക്കുപോലും ഒരു ആശയകൃഷ്ടത്തിനും ഇടനൽകാതെ, എളുപ്പത്തിൽ കണ്ടുപിടിക്കത്തക്ക വിധത്തിലായിരിക്കണം രേഖകൾ സൂക്ഷിക്കേണ്ടത്. എല്ലാ കാര്യാലയങ്ങളിലും രേഖകളുടെ നമ്പറും വിഷയപേരും സൂചിപ്പിച്ച വിശാലവും സൂക്ഷ്മവുമായ തരംതിരിവുകളോടുകൂടിയ സൂചിക രേഖ (Index Register) ഉണ്ടാകണം.

നിങ്ങളുടെ ചുരുക്കത്തിൽ പരിശോധിക്കുക

1. POSDCoRB വിപുലീകരിക്കുക.
2. കാര്യാലയ നിർവ്വഹണം എന്തെന്ന് വിവരിക്കുക.

1. നിങ്ങളുടെ പഞ്ചായത്ത് കാര്യാലയം സന്ദർശിച്ച് അവിടുത്തെ ഉദ്യോഗസ്ഥരുമായി സംസാരിച്ച് അതിന്റെ സംഘടന ഘടനാവിന്യാസം തയ്യാറാക്കുക.
2. നിങ്ങളുടെ പ്രദേശത്തെ സാമൂഹിക ക്ഷേമ ഏജൻസിയോ, സന്നദ്ധ സംഘടനയെയോ സന്ദർശിച്ച് അവരുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ലക്ഷ്യവുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തി പരിശോധിക്കുക.

സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തന ഗവേഷണം (Social Work Research)

പുകവലിയെക്കുറിച്ച് ഹയർസെക്കന്ററി വിദ്യാർത്ഥികളുടെ മനോഭാവം അറിയാൻ നിങ്ങൾക്ക് ഒരു പഠനം നടത്താമോ? നിങ്ങൾ അതെങ്ങനെയാണ് ചെയ്യുക? താഴെ പറയുന്ന ഘട്ടങ്ങൾ നിങ്ങളെ സഹായിക്കും.

- a. **പ്രശ്നം തിരഞ്ഞെടുക്കുക:** നിങ്ങൾ പഠിക്കുവാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്ന മേഖല തിരഞ്ഞെടുക്കുന്നതാണിത്. ഉദാഹരണം പുകവലി.
- b. **പ്രശ്നം നിർവചിക്കുക:** നിങ്ങൾ ആ പ്രശ്നത്തെക്കുറിച്ച് എന്താണ് പഠിക്കേണ്ടതെന്നും എന്ത് അല്ല പഠിക്കേണ്ടതെന്നും നിർവചിക്കുന്നതാണിത്. ഉദാഹരണത്തിന് നിങ്ങൾ പുകവലിയാണ് പ്രശ്നമായി തിരഞ്ഞെടുത്തത് എങ്കിൽ “ഹയർസെക്കന്ററി കുട്ടികളുടെ പുകവലിയെക്കുറിച്ചുള്ള മനോഭാവം” എന്ന് കൃത്യതയോടെ നിർവചിക്കുന്നതാണിത്.
- c. **പഠനഉദ്ദേശ്യങ്ങൾ:** തിരഞ്ഞെടുത്ത പ്രശ്നത്തിന്റെ ഏതെല്ലാം തലങ്ങളാണ് പഠിക്കേണ്ടത് എന്ന് തീരുമാനിക്കുന്നതാണിത്.
- d. **പഠന രൂപരേഖ തയ്യാറാക്കൽ:** ഇതർത്ഥമാക്കുന്നത് എങ്ങനെ വിവരങ്ങൾ (Data) ശേഖരിക്കണം, എവിടുന്ന് ശേഖരിക്കണം, വിവരം നൽകാൻ കഴിയുന്ന എല്ലാവരിൽ നിന്നും ശേഖരിക്കണോ അതോ കുറച്ചു സാമ്പിളുകളിൽ നിന്നും മതിയാകുമോ, അങ്ങനെയാണെങ്കിൽ സാമ്പിളിന്റെ വലുപ്പം, തരം, വിവരശേഖരണത്തിനുള്ള ഉപകരണങ്ങൾ, ചോദ്യാവലി, അഭിമുഖ മാർഗ്ഗരേഖ (Interview schedule) മുതലായവയുടെ തയ്യാറാക്കൽ തുടങ്ങിയ കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് തീരുമാനിച്ച രേഖപ്പെടുത്തലാണ്. ഉദാഹരണത്തിന് ഇവിടെ എടുത്തിരിക്കുന്ന പഠനത്തിൽ, പോപ്പുലേഷൻ എന്ന് പറയുന്നത് ഹയർസെക്കണ്ടറി വിദ്യാർത്ഥികളാണ്. ഹയർസെക്കണ്ടറിയിൽ പഠിക്കുന്ന മുഴുവൻ കുട്ടികളെയും കണ്ട് വിവരശേഖരണം സാധ്യമല്ലാത്തതുകൊണ്ട് പഠിക്കാനുദ്ദേശിക്കുന്ന ജില്ലയിലെ/സ്കൂളിലെ/ഹയർസെക്കണ്ടറി കുട്ടികളെ സാമ്പിൾ ആയി എടുക്കുന്നു. ഇവിടെ സൂചിപ്പിച്ച പഠനം, മനോഭാവം മനസ്സിലാക്കുന്നതിന് ഉദ്ദേശിച്ചതായതിനാൽ ഒരു മനോഭാവ പരിശോധന തോത് (Attitude scale) പഠന ഉപകരണമായി ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്.
- e. **വിവരശേഖരണം:** വിവരശേഖരണത്തിനായി തയ്യാറാക്കിയ ഉപകരണങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ചുകൊണ്ടാണിത് ചെയ്യുന്നത്.
- f. **വിവരവിശകലനവും വ്യാഖ്യാനവും:** പഠനഉദ്ദേശ്യത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, ശേഖരിച്ച വിവരങ്ങൾ കഴിയുന്നത്ര അർത്ഥവത്തായും പല വിധത്തിലും പരിശോധിക്കുന്നതാണിത്. ഉദാഹരണത്തിന് നമ്മൾ പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഈ പഠനത്തിൽ എത്ര ശതമാനം കുട്ടികൾ പുകവലിക്ക് അനുകൂലമായ മനോഭാവം പുലർത്തുന്നുവെന്നും എത്രശതമാനം ഈ ദുഷ്കീലത്തിന് എതിരായ മനോഭാവം

പുലർത്തുന്നുവെന്നും കണ്ടെത്തുന്നു.

7. രേഖപ്പെടുത്തലും റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കലും: ചിട്ടയായ രീതിയിൽ റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കുന്ന ഘട്ടമാണിത്.

ഇവിടെ നമ്മൾ പുകവലിയെക്കുറിച്ച് വിദ്യാർത്ഥികളുടെ മനോഭാവം മനസ്സിലാക്കുന്നതിന് പഠനം നടത്തുമ്പോൾ വേണ്ട വിവിധ ഘട്ടങ്ങളെക്കുറിച്ച് ചർച്ച ചെയ്തു. ഇത് താരതമ്യേന ചെറിയ ഒരു പഠനമാണ്. വിവിധ സാമൂഹിക പ്രശ്നങ്ങളെക്കുറിച്ചും പ്രതിഭാസങ്ങളെക്കുറിച്ചും പഠിക്കുന്നതിന് ഇത്തരം പഠനഘട്ടങ്ങളാണ് പിൻതുടരുന്നത്. ഇങ്ങനെ ശാസ്ത്രീയമായ നടപടിക്രമം ഉപയോഗിച്ച് പഠനം നടത്തുന്നതിനെയാണ് ഗവേഷണം എന്ന് പറയുന്നത്. സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തനം കാര്യക്ഷമമായി നിർവഹിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ വിവരങ്ങൾ നൽകിക്കൊണ്ട് സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തന ഗവേഷണം നമ്മെ സഹായിക്കുന്നു. ഇത് സാമൂഹത്തിലെ വിവിധ പ്രശ്നങ്ങൾ കണ്ടെത്തുന്നതിനും അവയുടെ വ്യാപ്തി മനസ്സിലാക്കുന്നതിനും അവയുടെ പിന്നിലുള്ള കാരണങ്ങൾ കണ്ടെത്തുന്നതിനും നമ്മെ സഹായിക്കുന്നു. ഇത് ആസൂത്രണത്തിനും പ്രശ്ന പരിഹാരത്തിനും ആവശ്യമായ വിവരങ്ങൾ നൽകുകയും ചെയ്യുന്നു.

ഒരു പ്രത്യേക വിഷയത്തെക്കുറിച്ച് പ്രസക്തമായ വിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കുന്നതിന് വേണ്ടി നടത്തുന്ന ശാസ്ത്രീയവും ക്രമാനുഗതവുമായ അന്വേഷണത്തിനാണ് റിസർച്ച് അഥവാ ഗവേഷണം എന്ന് പറയുന്നത്. ശാസ്ത്രീയമായ അന്വേഷണത്തിന്റെ കലയാണിത്. അറിയാവുന്നതിൽ നിന്ന് അറിയാത്തതിലേക്കുള്ള യാത്രയാണ്. അറിയപ്പെടാത്തവ നമ്മിൽ അസ്വസ്ഥത സൃഷ്ടിക്കുമ്പോൾ, നമ്മുടെ ജീജ്ഞാസ അവ ഗ്രഹിക്കുന്നതിന് നടത്തുന്ന അന്വേഷണമാണിത്. ഈ ജീജ്ഞാസയാണ് എല്ലാ അറിവിന്റെയും മാതാവ്.

ജി.ഡബ്ല്യു. കാർട്ടറുടെ വാക്കുകളിൽ “സാമൂഹ്യക്ഷേമ മേഖലയിൽ ഉയർന്നുവരുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് ഉത്തരം കാണുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ, സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തനത്തിന്റെ അറിവും ആശയങ്ങളും വിസ്തൃതമാക്കുകയും സാമാന്യവൽക്കരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതിനുവേണ്ടി ചിട്ടയോടും വിമർശനാത്മകവുമായി നടത്തുന്ന അന്വേഷണമാണ് സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തന ഗവേഷണം.

സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തന ഗവേഷണത്തിന്റെ സ്വഭാവം (Nature of Social Work Research)

തോമസ് ആൽവ എഡിസൺ ഭൗതിക ശാസ്ത്രത്തിൽ ഗവേഷണം നടത്തുകയും വൈദ്യുത ബൾബ് കണ്ടുപിടിക്കുകയും ചെയ്തു. സർ ഐസക് ന്യൂട്ടൻ ഗുരുത്വാകർഷണബലം കണ്ടെത്തുകയും ഗുരുത്വാകർഷണ സിദ്ധാന്തം വികസിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. തോമസ് ആൽവാ എഡിസന്റെ കാര്യത്തിൽ ഗവേഷണം എന്ന് പറയുന്നത് പുതിയ ഒന്ന് കണ്ടെത്തുന്നതായിരുന്നു. എന്നാൽ സർ ഐസക് ന്യൂട്ടൻ ഗവേഷണം നടത്തി കണ്ടെത്തിയത് പ്രപഞ്ചത്തിൽ അനാദികാലം മുതൽ നിലനിന്നിരുന്ന ഗുരുത്വാകർഷണ ബലമാണ്. ഭൗതികശാസ്ത്രത്തിലും ജീവശാസ്ത്രത്തിലും ഗവേഷണം നടത്തുന്നത് പ്രകൃതി പ്രതിഭാസങ്ങൾക്ക് ശാസ്ത്രീയമായ വ്യാഖ്യാനം നൽകുന്നതിനോ പുതിയത് എന്തെങ്കിലും കണ്ടെത്തുന്നതിനോ ആണ്.

എന്നാൽ സാമൂഹിക ശാസ്ത്രങ്ങളിൽ പ്രത്യേകിച്ച് സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തനത്തിൽ, ഗവേഷണത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം പുതിയത് എന്തെങ്കിലും കണ്ടെത്തുക, എന്നതിലുപരി, നിലനിൽക്കുന്ന സാമൂഹിക പ്രതിഭാസങ്ങളെ ചിട്ടയായും പരിശോധിക്കുവാൻ കഴിയുന്ന രീതിയിലും വിവരിക്കുക എന്നതാണ്.

വിവിധതരം ഗവേഷണങ്ങൾ (Types of Research)

ഗവേഷണങ്ങളെ പല വിധത്തിൽ നമുക്ക് തരംതിരിക്കാം. പഠന ഉദ്ദേശ്യത്തിന്റെ അല്ലെങ്കിൽ ലക്ഷ്യത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, ഗവേഷണത്തെ അടിസ്ഥാന (Basic) ഗവേഷണം എന്നും പ്രായോഗിക (Applied) ഗവേഷണമെന്നും രണ്ടായി തരംതിരിക്കാം. സാമൂഹ്യ സേവനത്തിന്റെ വിജ്ഞാനമണ്ഡലം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് അനുസൃതമായി രൂപകൽപ്പന ചെയ്തിട്ടുള്ളതും സാമൂഹികമോ മാനസികമോ ആയ പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് കൃത്യമായ പ്രായോഗിക പരിഹാരം കാണാൻ ലക്ഷ്യം വയ്ക്കാത്തതുമായ ഗവേഷണമാണ് അടിസ്ഥാന ഗവേഷണം അഥവാ മൗലിക ഗവേഷണം (Fundamental Research). ഇത് ശുദ്ധ ഗവേഷണമെന്നും (Pure Research) അറിയപ്പെടുന്നു. 'വിദ്യാർത്ഥികളുടെ അസ്വസ്ഥതയുടെ (Student's unrest) കാരണങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള പഠനം' അടിസ്ഥാന ഗവേഷണത്തിന് ഉദാഹരണമാണ്. എന്നാൽ പ്രായോഗിക ഗവേഷണം നടത്തുന്നത് ഒന്നോ അതിലധികമോ സാമൂഹികമോ മാനസികമോ ആയ പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് പരിഹാരം കാണുന്നതിനാണ്. പ്രായോഗിക ഗവേഷണത്തെ പ്രവർത്തന ഗവേഷണം (Action Research) എന്നും അറിയപ്പെടുന്നു. 'പഠന പ്രചോദന ഘടകം എന്ന നിലയിൽ ശിക്ഷയുടെയും പ്രതിഫലത്തിന്റെയും പങ്കിനെ കുറിച്ചുള്ള പരീക്ഷണം' അപ്പയ്ഡ് റിസർച്ചിന് ഉദാഹരണമാണ്. ഇത് അറിവ് സൃഷ്ടിക്കുക മാത്രമല്ല, പ്രശ്നപരിഹാരത്തിനുള്ള മാതൃക ഉണ്ടാക്കുകയും ചെയ്യുന്നു.

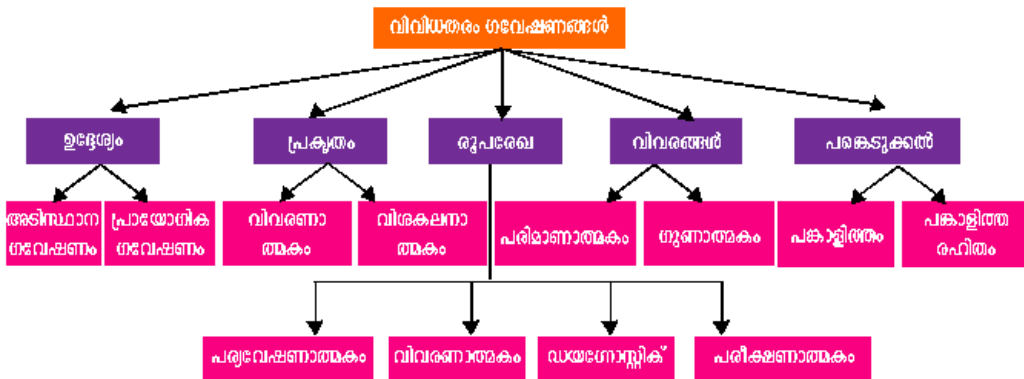
ഗവേഷണപഠനത്തിന്റെ സ്വഭാവമനുസരിച്ച്, ഗവേഷണത്തെ വിവരണാത്മകമെന്നും വിശകലനാത്മകമെന്നും രണ്ടായി തരം തിരിച്ചിരിക്കുന്നു. ഒരു സാമൂഹിക പ്രതിഭാസത്തെ, അതായിരിക്കുന്ന വിധത്തിൽ ശാസ്ത്രീയമായി വിവരിക്കുന്ന ഗവേഷണമാണ് വിവരണാത്മക ഗവേഷണം. സർവ്വേകളും വസ്തുതാ പഠനത്തിനായുള്ള അന്വേഷണങ്ങളും വിവരണാത്മക ഗവേഷണത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. കുടിയേറ്റതൊഴിലാളികളുടെ സാംസ്കാരിക സ്വാംശീകരണത്തെക്കുറിച്ചുള്ള പഠനം വിവരണാത്മക ഗവേഷണത്തിന് ഉദാഹരണമാണ്. നിലവിലുള്ള വസ്തുതകളെയും വിവരങ്ങളെയും വിലയിരുത്തുന്നതിനും തിട്ടപ്പെടുത്തുന്നതിനും ഉപയോഗിക്കുന്ന ഗവേഷണങ്ങളാണ് വിശകലനാത്മക ഗവേഷണം. സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തനത്തിൽ നിലനിൽക്കുന്ന സിദ്ധാന്തങ്ങളെ പുനഃപരിശോധിക്കുന്നതിന് ഇത് ഉപയോഗിക്കുന്നു. ജീവിത നൈപുണ്യ പരിശീലനം, കൗമാരപ്രായക്കാരുടെ പെരുമാറ്റത്തിലുണ്ടാക്കുന്ന മാറ്റം വിശകലനാത്മക ഗവേഷണത്തിന് ഉദാഹരണമാണ്.

ഏത് തരം വിവരങ്ങളാണ് (Data) ഉപയോഗിച്ചിരിക്കുന്നത് എന്നതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഗവേഷണത്തെ പരിമാണാത്മക ഗവേഷണമെന്നും (Quantitative) ഗുണാത്മക ഗവേഷണമെന്നും (Qualitative) രണ്ടായി തരം തിരിച്ചിരിക്കുന്നു. ഒരു സാമൂഹിക പ്രതിഭാസത്തെ അളന്ന് തിട്ടപ്പെടുത്തുന്നതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നടത്തുന്ന ഗവേഷണം

ഷണത്തെ പരിണാമക ഗവേഷണം എന്ന് വിളിക്കുന്നു. ഉദാഹരണമായി, ഹയർസെക്കണ്ടറി വിദ്യാർത്ഥികളുടെ ബോഡി മാസ് ഇൻഡക്സിനെക്കുറിച്ചുള്ള പഠനം പരിമാണ ഗവേഷണത്തിന് ഉദാഹരണമാണ്. എന്നാൽ ഹയർസെക്കണ്ടറി വിദ്യാർത്ഥികളുടെ പഠനപ്രചോദനങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള ഗവേഷണം ഗുണാത്മഗവേഷണത്തിന് ഉദാഹരണമാണ്.

ഗവേഷണ രൂപരേഖയുടെ (Design) അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഗവേഷണത്തെ, പര്യവേഷണം (Explorative), വിവരണാത്മകം (Descriptive), ഡയഗ്നോസ്റ്റിക് (Diagnostic), പരീക്ഷണാത്മകം (Experimental) എന്നിങ്ങനെ നാലായി തരംതിരിച്ചിരിക്കുന്നു. ഒരു സാമൂഹിക പ്രതിഭാസത്തെ പരിചയപ്പെടുക എന്ന ഉദ്ദേശ്യത്തോടെ നടത്തുന്ന ഗവേഷണ പഠനമാണ് പര്യവേഷണാത്മക ഗവേഷണം. ഒരു സാമൂഹിക പ്രതിഭാസത്തെക്കുറിച്ച് വിശദമായി വിവരിക്കുന്നതിന് ഉദ്ദേശിച്ചുള്ള ഗവേഷണമാണ് വിവരണാത്മക ഗവേഷണം. ഒരു സാമൂഹിക പ്രതിഭാസത്തിന്റെ കാര്യകാരണങ്ങളെ കണ്ടെത്തുന്നതിനുള്ള പഠനമാണ് ഡയഗ്നോസ്റ്റിക് ഗവേഷണം. ഊഹങ്ങൾപരിശോധിക്കുന്നതിനും സിദ്ധാന്തങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്തുന്നതിനും വേണ്ടിയുള്ള ഗവേഷണമാണ് പരീക്ഷണാത്മക ഗവേഷണം.

ഗവേഷണ പ്രക്രിയയിൽ ആളുകളുടെ പങ്കാളിത്തത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഗവേഷണത്തെ പങ്കാളിത്ത ഗവേഷണമെന്നും പങ്കാളിത്തരഹിത ഗവേഷണമെന്നും രണ്ടായി തരം തിരിച്ചിരിക്കുന്നു. പഠനപ്രക്രിയയിൽ ജനങ്ങളെ പങ്കാളികളാക്കി കൊണ്ടുള്ള പഠനമാണ് പങ്കാളിത്ത ഗവേഷണം. പങ്കാളിത്ത ഗവേഷണത്തിൽ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്ന ഉപകരണങ്ങളാണ് പി.ആർ.എ. (Participatory Rural Appraisal). പങ്കാളിത്തരഹിത ഗവേഷണ പ്രക്രിയയിൽ, ഗവേഷണം നടത്തുന്ന വ്യക്തി മാത്രം പങ്കാളിയാകുന്നു.

ഗവേഷണ പ്രക്രിയ (Research Process)

ഗവേഷണ പഠനം നടക്കുന്ന വിവിധ ഘട്ടങ്ങളെയാണ് ഗവേഷണ പ്രക്രിയ എന്ന് പറയുന്നത്. ഈ പ്രക്രിയയിൽ ഗവേഷണ പ്രശ്നം തിരിച്ചറിയുക, കണ്ടെത്തുക, വിശകലനം ചെയ്യുക, വിലയിരുത്തുക എന്നിവയും തുടർന്ന് ബന്ധപ്പെട്ട വിവരങ്ങൾ കണ്ടെത്തുകയും വെളിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. ഗവേഷണ പ്രക്രിയക്ക് താഴെ പറയുന്ന ഘട്ടങ്ങൾ ഉണ്ട്.

ഗവേഷണ പ്രശ്നങ്ങൾ തിരഞ്ഞെടുക്കുക, രൂപീകരിക്കുക, പ്രസ്താവിക്കുക (Selection, Formulation, Statement of Research problem)

ഒരു ഗവേഷകനെ ഗവേഷണാത്മക പരിശോധനയ്ക്ക് പ്രേരിപ്പിക്കുന്ന ബൗദ്ധിക അസ്വസ്ഥതയാണ് ഗവേഷണ പ്രശ്നം. ഒരു നല്ല ഗവേഷകൻ ആകുന്നതിന് നല്ല പ്രശ്നം തിരഞ്ഞെടുക്കേണ്ടത് അത്യന്താപേക്ഷിതമാണ്. ഗവേഷണ പഠനത്തിൽ, ഗവേഷകൻ എന്താണ് അന്വേഷിച്ച് അറിയേണ്ടത് എന്ന് സുവ്യക്തമായി പ്രസ്താവിക്കുന്നതിനെയാണ് ഗവേഷണ പ്രശ്ന പ്രസ്താവന (Problem statement) എന്ന് പറയുന്നത്. എന്നാൽ പ്രശ്ന രൂപീകരണത്തിൽ, ഗവേഷണ പ്രശ്നത്തെ ഗവേഷണചോദ്യമായി രൂപപ്പെടുത്തുകയും അവയുടെ യുക്തിയും ആവശ്യകതയും എടുത്തു പറയുകയും, ഗവേഷണ പ്രശ്നത്തിന് കൃത്യത വരുത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. അങ്ങനെ പ്രശ്നരൂപീകരണവും, ഗവേഷണ പ്രശ്ന പ്രസ്താവനയും പഠനത്തിന്റെ അകക്കാമ്പ് ആയി പ്രവർത്തിക്കുകയും ഗവേഷണ പ്രക്രിയക്ക് മാർഗനിർദ്ദേശം നൽകുകയും ചെയ്യുന്നു.

പ്രാരംഭ പഠനം നടത്തുക (Conducting Pilot Study)

ഒരു ഗവേഷണ പഠനത്തിന്റെ പ്രായോഗികത, ആവശ്യമായ സമയം, ചെലവ്, ഭവിക്കുവാനുള്ള ഉണ്ടെങ്കിൽ അവ, എന്നിവ വിലയിരുത്തുന്നതിനുവേണ്ടി നടത്തുന്ന ചെറിയ അളവിലുള്ള പഠനമാണ് പ്രാരംഭ പഠനം. യഥാർത്ഥ ഗവേഷണ പദ്ധതിക്കു മുമ്പ് ഗവേഷണത്തിന്റെ രൂപരേഖ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും അനുയോജ്യമായ അംശമായ കയുടെ (Sample) അളവ് പ്രവചിക്കുന്നതിനുമുള്ള ശ്രമമാണിത്. വേണ്ട വിധത്തിൽ രൂപരേഖ തയ്യാറാക്കാത്ത പദ്ധതി മൂലമുള്ള സമയനഷ്ടം, സാമ്പത്തിക നഷ്ടം എന്നിവ ഒഴിവാക്കുവാനും ഇത് സഹായിക്കുന്നു.

ഉദ്ദേശ്യങ്ങൾ നിശ്ചയിക്കുക (Setting Objectives)

ഒരു ഗവേഷണത്തിൽ എന്താണ് പഠിക്കുവാൻ പോകുന്നത് എന്നതിനെക്കുറിച്ച് സ്പഷ്ടമായ പ്രസ്താവനയിലൂടെ കൃത്യമായ വിവരണം നൽകുകയാണ് പഠന ഉദ്ദേശ്യം ചെയ്യുന്നത്. ഗവേഷണ ഉദ്ദേശ്യം, ഗവേഷണത്തിൽ നമുക്ക് മാർഗനിർദ്ദേശം നൽകുകയും, സാംഗത്യമുള്ള നിഗമനത്തിൽ എത്തിച്ചേരുന്നതിനും സഹായിക്കുന്നു.

അനുമാനം നിർദ്ദേശിക്കുക (Proposing Hypothesis)

ഹൈപ്പോത്തസിസ് എന്ന പദം വന്നത് 'അനുമാനിക്കുക' എന്ന് അർത്ഥം വരുന്ന "ഹ്യപ്പോത്തസിസ്" എന്ന ഗ്രീക്ക് പദത്തിൽ നിന്നാണ്. അങ്ങനെ ഹൈപ്പോത്തസിസ് എന്നാൽ വിലയിരുത്തപ്പെടേണ്ട താൽക്കാലിക ആശയം എന്നാണ് ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്. രണ്ടോ അതിലധികമോ ചരങ്ങൾ (Variables) തമ്മിലുള്ള ബന്ധത്തെക്കുറിച്ച് ഗവേഷണപഠനത്തിലൂടെ തെളിയിക്കപ്പെടേണ്ട താൽക്കാലിക അനുമാനത്തെയാണ് ഹൈപ്പോത്തസിസ് അഥവാ അനുമാനം എന്ന് പറയുന്നത്. അങ്ങനെ തെളിയിക്കപ്പെടുന്ന അനുമാനം സിദ്ധാന്തങ്ങളുടെ ഭാഗമായി മാറാം.

യൂണിവേഴ്സും അംശമാതൃകയും (Universe and Sample)

ഗവേഷണത്തിൽ യൂണിവേഴ്സ് പ്രതിനിധീകരിക്കുന്നത്, പഠനത്തിന് വിധേയമാക്കാവുന്ന എല്ലാ വ്യക്തികളെയും സംഭവങ്ങളെയും നിരീക്ഷണങ്ങളെയുമാണ്. ഇത് പോപ്പുലേഷൻ എന്നും അറിയപ്പെടുന്നു. എന്നാൽ മിക്ക പഠനസന്ദർഭങ്ങളിലും, പോപ്പുലേഷൻ അഥവാ യൂണിവേഴ്സിനെ മുഴുവൻ പഠനവിധേയമാക്കുക സാധ്യമല്ല. ഇത്തരം സാഹചര്യങ്ങളിൽ നമ്മൾ യൂണിവേഴ്സിൽ നിന്നും ചില പ്രതിനിധികളെ എടുത്ത് വിശദമായ അന്വേഷണാത്മക പഠനം നടത്തുന്നു. ഇങ്ങനെ യൂണിവേഴ്സിൽ നിന്നും നിരീക്ഷണത്തിനായി തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെടുന്നവയെ അംശമാതൃക (Sample) എന്ന് വിളിക്കുന്നു. യൂണിവേഴ്സിൽ നിന്നും സാമ്പിൾ തിരഞ്ഞെടുക്കുന്ന രീതിയെയാണ് സാമ്പ്ളിംഗ് (Sampling) എന്നറിയപ്പെടുന്നത്.

പ്രാരംഭ പരിശോധന (Pretest)

വിവരശേഖരണ ഉപകരണ ഉപാധി (Tool) ഉപയോഗിച്ച് വിവരം നൽകാൻ പറ്റുന്ന വ്യക്തിയിൽ നിന്ന് യഥാർത്ഥത്തിൽ വിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കുന്നതിനു മുമ്പ്, ഏതാനും പേരിൽ നിന്ന് വിവരശേഖരണം നടത്തിനോക്കുന്നതിനെയാണ് പ്രാരംഭ പരിശോധന എന്ന് പറയുന്നത്. ഇത് വിവരശേഖരണ ഉപകരണത്തിന്റെ ന്യൂനതകൾ കണ്ടെത്തുന്നതിനും അവ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും ഗവേഷകനെ സഹായിക്കുന്നു.

വിവരശേഖരണ ഉപകരണങ്ങൾ (Tools of Data Collection)

ഗവേഷണത്തിലെ ചോദ്യങ്ങൾക്ക് ഉത്തരം കണ്ടെത്തുന്നതിനും അനുമാന പരിശോധനയ്ക്കും ഗവേഷണഫലം വിലയിരുത്തുന്നതിനും ആവശ്യമായ വിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കുന്നതിനും ശേഖരിച്ച വിവരങ്ങൾ അളന്ന് തിട്ടപ്പെടുത്തുന്നതിനുമുള്ള പ്രക്രിയയാണ് വിവരശേഖരണം. തെറ്റായ വിവരശേഖരണം പഠനഫലത്തെ ബാധിക്കുകയോ തെറ്റായ ഫലം നൽകുകയോ ചെയ്തേക്കാം.

വിവിധതരം വിവരശേഖരണത്തിന് അനുയോജ്യമായ വിവരശേഖരണ ഫോമുകൾ ആവശ്യമുണ്ട്. ഇവയെ വിവരശേഖരണ ഉപാധികൾ അഥവാ ഉപകരണങ്ങൾ എന്നറിയപ്പെടുന്നു. അവ പ്രധാനമായും

- നിരീക്ഷണ പട്ടിക (Observation Schedule)
- അഭിമുഖ മാർഗ്ഗരേഖ (Interview guide)
- അഭിമുഖ ചോദ്യപ്പട്ടിക (Interview Schedule)
- ചോദ്യാവലി (Questionnaire)
- റേറ്റിങ്ങ് സ്കെയിൽ (Rating Scale)
- പരിശോധന പട്ടിക (Checklist) മുതലായവയാണ്

പഠനത്തിന് ആവശ്യമായ വിവരങ്ങളുടെ (Data) സ്വഭാവവും രീതിയും അനുസരിച്ച് മുകളിൽ കൊടുത്തിരിക്കുന്നവയിൽ അനുയോജ്യമായ വിവരശേഖരണ ഉപാധി സീകരിക്കുകയും ഉപയോഗിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇതിലെ ചോദ്യങ്ങളോടുള്ള പ്രതികരണങ്ങൾ ഗവേഷണ ഉദ്ദേശ്യങ്ങൾ പരിശോധിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ വിവരങ്ങൾ നൽകുന്നു.

വിശകലനവും വ്യാഖ്യാനവും (Analysis and Interpretation)

പഠനത്തിലെ ആദ്യ അനുമാനത്തെ പരിശോധിക്കുന്നതിന് ശേഖരിച്ച വിവരങ്ങളെ പരിശോധിക്കുകയും തരംതിരിക്കുകയും പട്ടികപ്പെടുത്തുകയും പുനഃസംയോജിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യുന്നതാണ് വിവരവിശകലനം (Data analysis). വിവരങ്ങളെ വിശ്വസനീയമായ തെളിവുകളാക്കി പരിവർത്തനം ചെയ്യുകയാണ് വിവരവിശകലനത്തിന്റെയും വ്യാഖ്യാനത്തിന്റെയും ഉദ്ദേശ്യം. ഇതിന്, വിവിധ ചരങ്ങൾ (Variables) തമ്മിലുള്ള ബന്ധം വിവരങ്ങളുടെ പിൻബലത്തോടെ വ്യാഖ്യാനിച്ച് സ്ഥാപിച്ചെടുക്കേണ്ടതുണ്ട്.

കണ്ടെത്തലുകളും നിർദ്ദേശങ്ങളും (Findings and Suggestions)

വിശകലനത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അന്വേഷകൻ

(Investigator) ചില നിഗമനങ്ങളിൽ എത്തിച്ചേരുന്നതാണ് കണ്ടെത്തലുകൾ (Findings). കണ്ടെത്തലുകൾ പ്രസക്തമാകുന്നത്, ഇവ പഠന ഉദ്ദേശ്യത്തോടും അനുമാനത്തോടും ബന്ധപ്പെട്ടതാകുമ്പോഴാണ്. ഈ കണ്ടെത്തലുകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അന്വേഷകൻ നിർദ്ദേശങ്ങൾ മുന്നോട്ടുവയ്ക്കുന്നു.

പ്രബന്ധം തയ്യാറാക്കൽ (Reporting)

ഗവേഷണത്തെ മറ്റുള്ളവരെ അറിയിക്കത്തക്കവിധത്തിൽ രേഖപ്പെടുത്തുന്ന പ്രക്രിയയാണ് പ്രബന്ധം തയ്യാറാക്കൽ. ഈ വിവരങ്ങൾ മുഴുവൻ വിവിധ അധ്യായങ്ങളായി തിരിച്ചിരിക്കുന്നു. ഗവേഷണ പ്രക്രിയയും കണ്ടെത്തലുകളും മറ്റുള്ളവർക്ക് എളുപ്പത്തിൽ ഗ്രഹിക്കത്തക്കവിധത്തിൽ ലളിതമായ ഭാഷയിൽ അവതരിപ്പിക്കണം.

പ്രബന്ധത്തിൽ സാധാരണ ഉൾക്കൊള്ളുന്നത് പ്രശ്ന പ്രസ്താവന, പഠനത്തിന്റെ രീതിശാസ്ത്രം, വിവരങ്ങളുടെ വിശകലനവും വ്യാഖ്യാനവും കണ്ടെത്തലുകളും നിർദ്ദേശങ്ങളുമാണ്.

ഒരു ഗവേഷണ പ്രബന്ധത്തിലെ അധ്യായങ്ങൾ

തലക്കെട്ട് (Title)

സമർപ്പണം (Dedication)

സാക്ഷ്യപത്രം (Certificate)

അവതാരിക (Preface)

കൃതജ്ഞതാ പ്രകാശനം (Acknowledgement)

ഉള്ളടക്കം (Table of Contents)

പട്ടികകൾ (List of Tables)

രൂപങ്ങൾ (List of Figures)

1. അധ്യായം 1 ആമുഖം (Introduction)

2. അധ്യായം 2 വായിച്ച പുസ്തകങ്ങളുടെ സംഗ്രഹം (Review of Literature)

3. അധ്യായം 3 പഠനഉദ്ദേശ്യങ്ങൾ (Objectives of the Study)

4. അധ്യായം 4 രീതിശാസ്ത്രം (Methodology)

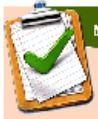
5. അധ്യായം 5 വിശകലനവും വ്യാഖ്യാനവും (Analysis and Interpretation)

6. അധ്യായം 6 പ്രധാനകണ്ടെത്തലുകളും നിർദ്ദേശങ്ങളും (Major Findings and Suggestions)

7. അധ്യായം 7 സംക്ഷിപ്തവും ഉപസംഹാരവും (Summary and Conclusion)

ഗ്രന്ഥസൂചിക (Bibliography)

അനുബന്ധം (Appendices)

നീങ്ങളുടെ പാഠശാലയിൽ പരിശോധിക്കുക

1. വിവിധതരം സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തന ഗവേഷണങ്ങൾ ഏവ?
2. സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തന ഗവേഷണത്തിന്റെ വിവിധ ഘട്ടങ്ങൾ ഏവ?

1. പ്ലസ് ടു വിദ്യാർത്ഥികളുടെ ഇടയിൽ കാണുന്ന പുകവലി, മയക്കുമരുന്നിന്റെ ദുരുപയോഗം, അലസത, മൊബൈൽ ഫോൺ ദുരുപയോഗം മുതലായവയെക്കുറിച്ച് പഠിക്കുന്നതിന് ഒരു ചെറിയ ഗവേഷണ പരിപാടിയുടെ രൂപരേഖ തയ്യാറാക്കുക.
2. നിങ്ങളുടെ അധ്യാപകന്റെ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശത്തോടെ ഒരു ഗവേഷണം നടത്തി, ഗവേഷണ പ്രബന്ധം തയ്യാറാക്കി പ്രധാന കണ്ടെത്തലുകൾ നിങ്ങളുടെ സ്കൂൾ നോട്ടീസ് ബോർഡിൽ പ്രദർശിപ്പിക്കുക.

സംക്ഷിപ്തം

ഈ അധ്യായം, സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തനത്തിന്റെ ദ്വിതീയരീതികൾ (Secondary Methods) പഠിക്കുന്നതിന് നമ്മെ സഹായിച്ചു. ദ്വിതീയ രീതി പ്രഥമ രീതികളെ സഹായിക്കുകയും, സേവന സീകർത്താക്കളുമായി (Client) നേരിട്ടല്ലാത്ത ഇടപെടൽ നടത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തനത്തിലെ ദ്വിതീയരീതികൾ സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ, സാമൂഹ്യ ക്ഷേമ ഭരണനിർവ്വഹണം, സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തന ഗവേഷണം എന്നിവയാണ്. സാമ്പത്തിക സാമൂഹിക സന്ദർഭങ്ങളിൽ മാറ്റം വരുത്തുന്നതിനോ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനോ വേണ്ടിയുള്ള സംഘടിത ശ്രമമാണ് സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ. സ്ത്രീധന സമ്പ്രദായം, പ്രകൃതിവിഭവങ്ങളുടെ നശീകരണം, മദ്യപാനം, തൊഴിലാളി ചൂഷണം, മനുഷ്യാവകാശ ധ്വംസനങ്ങൾ മുതലായ പല പ്രശ്നങ്ങളും നമുക്ക് സോഷ്യൽ ആക്ഷനില്ലാതെ കൈകാര്യം ചെയ്യാം. സോഷ്യൽ ആക്ഷന്റെ തനതായ സവിശേഷതകളും തത്വങ്ങളും സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ ഉപയോഗിക്കുന്നവർക്ക് കൃത്യമായി പ്രയോഗിക്കുവാൻ സഹായിക്കുന്നു. പ്രത്യേക സാമൂഹിക സേവനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിനും ഭരണപരവും കാര്യനിർവ്വഹണപരവുമായ ശേഷികൾ പ്രയോഗിക്കുന്നതിനും സാമൂഹ്യ ക്ഷേമ ഭരണനിർവ്വഹണ രീതി സഹായിക്കുന്നു. സാമൂഹ്യക്ഷേമ പരിപാടികൾ നടത്തുന്നതിന് ആസൂത്രണം, ഉദ്യോഗസ്ഥ നിയമനം, നേതൃത്വം നൽകൽ, ഉത്തരവാദിത്വങ്ങൾ വീതിച്ച് നൽകൽ, മേൽനോട്ടം വഹിക്കൽ, ധനകാര്യ ആസൂത്രണം തയ്യാറാക്കൽ, റിപ്പോർട്ട് തയ്യാറാക്കൽ, വിലയിരുത്തൽ എന്നിവയെക്കൂടി ശേഷി സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തകന് അത്യന്താപേക്ഷിതമാണ്. സാമൂഹ്യക്ഷേമ മേഖലയിലെ പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് ഉത്തരം കണ്ടെത്തുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ വിമർശനാത്മകമായും ചിട്ടയായും നടത്തുന്ന അന്വേഷണമാണ് സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തന ഗവേഷണം. ഇതിലെ കണ്ടെത്തലിന്റെ സാമാന്യവൽക്കരണം സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തനത്തിന്റെ ശാസ്ത്രീയമായ വൈജ്ഞാനിക മേഖലയ്ക്ക് അടിത്തറയാകുന്നു. ഇത് സമൂഹത്തിലെ വിവിധ പ്രശ്നങ്ങൾ മനസ്സിലാക്കുന്നതിനും അതിന്റെ വ്യാപ്തിയും കാരണങ്ങളും കണ്ടെത്തുന്നതിനും സഹായിക്കുന്നു. ഇത് ആസൂത്രണത്തിനും പ്രശ്ന പരിഹരണത്തിനുമുള്ള വിവരങ്ങൾ പ്രദാനം ചെയ്യുന്നു.

വിലയിരുത്തൽ ചോദ്യങ്ങൾ

1. ബഹുജന സാമൂഹ്യ പ്രശ്നങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിൽ സോഷ്യൽ ആക്ഷന്റെ പ്രാധാന്യം വിശകലനം ചെയ്യുക.
2. സോഷ്യൽ ആക്ഷന്റെ പ്രക്രിയ വിവരിക്കുക.
3. സ്ത്രീധനത്തിനെതിരെ ബഹുജനാഭിപ്രായം രൂപീകരിക്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ സോഷ്യൽ ആക്ഷൻ തന്ത്രം (Strategy) തയ്യാറാക്കുക.
4. “സാമൂഹിക ക്ഷേമപരിപാടികൾ ഫലപ്രദമായി നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് സാമൂഹ്യ ക്ഷേമ ഭരണനിർവ്വഹണം അത്യന്താപേക്ഷിതമാണ്”. നിങ്ങളുടെ അഭിപ്രായമെന്ത്?
5. സാമൂഹ്യ ക്ഷേമ ഭരണനിർവ്വഹണത്തിന്റെ പ്രധാന ദൗത്യങ്ങൾ വിവരിക്കുക.
6. സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തനം ചെയ്യുന്നതിൽ, സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തന ഗവേഷണത്തിന്റെ പ്രസക്തിയെ കുറിച്ച് ഒരു കുറിപ്പ് തയ്യാറാക്കുക.
7. കൗമാരക്കാരുടെ ഇടയിലെ മൊബൈൽ ഫോൺ ഉപയോഗത്തെക്കുറിച്ച് പഠിക്കുന്നതിന് ഒരു ചോദ്യാവലി തയ്യാറാക്കുക.
8. “ഏതൊരു ഉദ്യമത്തിന്റെയും വിജയം ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിന് തത്വങ്ങൾ സഹായിക്കുന്നു.” സോഷ്യൽ ആക്ഷന്റെ തത്വങ്ങൾ എഴുതുക.
9. ഒരു സംഘടനയിലെ അധികാരവും ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളും വിതരണം ചെയ്തിരിക്കുന്നത് ചിത്രീകരിച്ചിരിക്കുന്നതിനെ ----- എന്ന് അറിയപ്പെടുന്നു.
10. സാമൂഹ്യ പ്രവർത്തന ഗവേഷണത്തിൽ പ്രാരംഭം പരിശോധനയുടെ ആവശ്യമെന്ത്?